БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 3 (19.379). ● 1986 йил 4 январь, шанба ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА — 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

ЗАРБДОР ВАХТАДА

ҚИШКИ ЎҚУВ

Шу кунларда Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхозда бўлсангиз, шундай бир манзарага кўзингиз тушади: кеч кириши билан хўжалик ўқув хонасида чироқлар ёнади. Зум ўтмай бу ерга колхоз пахтачилик бригадалари бошлиқлари кириб келишади. Деҳқончилик агротехникаси ва илғор тажрибаларни ўрганиш бўйича ташкил этилган анъанавий қишки ўқувнинг навбатдаги машғулотлари давом этади. Хўжалик, район қишлоқ хўжалиги бошқармаси мутахассислари, РАПО ходимлари уларда мазмунли лекциялар ўқишади, суҳбатлар ўтказишади.

Худди шу лаҳзаларда Ғалаба, Бувайда, Жарқўрғон, Норин ва бошқа қатор районлар хўжаликларининг ҳам пахтакорлари, ғаллакорлари, чорвадорлари, соҳибкору сабзавоткорлари навбатдаги қишки ўқув дарсларини бошладилар. Улар пахта, дон, чорвачилик маҳсулотлари, мева-сабзавот ва ем-хашак турлари етиштириш борасида орттирилган илғор агротехника тадбирларини амалга ошириш юзасидан ўз малакаларини оширадилар. Шунингдек, айни пайтда ўқув курслари синф хоналарида, ҳунар-техника билим юртларида, Госкомсельхозтехника бўлинмаларида ҳам юзлаб оммавий касб эгалари таҳсил олаётган бўлишади.

Қиш — қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўқиш, ўрганиш даври. Улар бу даврда ўз билимларини ошириш билан бирга илғорларнинг бой тажрибаларини ўзлаштириб оладилар, индустриал технология жараёнлари, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив усуллари билан танишадилар. Бу — қишлоқ хўжалигини интенсивлашда, ишлаб чиқаришни ўстиришда, дала ва фермалар маҳсулотлари сифатини оширишда шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

Дарвоқе, қиш фаслида колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалиги барча тармоқлари ва звенолари ходимларининг малакасини ошириш усул ва услублари йил сайин takомиллашмоқда. Масалан, бу йил республикамизда қарийб бир миллион қишлоқ меҳнаткашлари турли қишки ўқув формаларига жалб этилди. Баҳор келиши билан дала ишларида фаол иштирок этишга бел боғлаган минглаб ёш йигит-қизлар тракторчилик, механизаторлик, шоферлик сингари касбларни эгаллаш йўлида тиғиз ўқув программасига ўтдилар. Бригада бошлиқлари, бўлим ва фермаларнинг мудирлари, ҳисоб-китоб ишлари ходимлари сингари ўрта звено кадрлари ўз ихтисослигини янги билимлар билан бойитмоқдалар. Илмий-тадқиқот ва қишлоқ хўжалик институтларида олий звено кадрлари — совхоз директорлари, колхоз раислари, бош агрономлар, инженерлар, зоотехниклар малака оширмоқдалар.

Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, агар машғулотлар ўз вақтида бошланиб, юксак уюшқоқлик ва талабчанлик билан ўтказилса, улар олдида турган амалий вазифалар билан қатъий боғланса — ишлаб чиқаришда, шубҳасиз ижобий самара беради. Борди-ю, ўқув уюшқоқлиги таъминланмаса, кутилган натижанинг акси бўлиши табиий.

Буни ўтган йил қишлоқ хўжалиги тармоқларида «эришилган» якунлардан ҳам кўриш мумкин. Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси (1985 йил)да таъкидланганидек, пахта, дон, мева ва сабзавот, чорвачилик маҳсулотларини етиштириш, харид қилиш планлари бажарилмади. Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд, Хоразм областлари, 66 район, 635 колхоз ва совхоз, 11798 бригада пахта етиштириш планини уддалай олмади. Улар давлатдан қарздор бўлиб қолишди. Йўл қўйилган камчилик ва хатоларни тузатиш, давлат олдидаги қарзлардан қутилиш, белгиланган янги вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш — ўз ишини яхши билган, доим ҳалол ва виждонан ишлаган, меҳнатни ташкил этиш ва индустриал технология прогрессив формаларини чуқур ўзлаштирган кишиларга, активлашган инсон омилларига боғлиқдир. Бунда қишлоқ меҳнат аҳли турли бўғинларининг касб маҳоратини муттасил ошириб бориш катта роль ўйнаши бешак.

Афсуски, баъзи жойларда ана шу ҳақиқатга яхши тушуниб етилмаяпти. Айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қишки ўқувга ўзлари истар-истамас бораётганлари етмагандек, хўжалик мутахассисларини, айниқса, оммавий касб вакилларини ҳам ўта майлсизлик билан ёки шунчаки расмият учунгина юбормоқдалар. Ҳатто баъзи раҳбарлар ёшларни тракторчилик, шоферлик, механизаторлик курсларига, қишлоқ ҳунар-техника билим юртларига йўллашдек муҳим вазифаларни унутиб қўйишяпти. Ўтган йили Қашқадарё, Бухоро, Жиззах ва бошқа областларнинг кўпчилик районлари ҳамда хўжаликларида оммавий касб эгалари, қуйи звено мутахассислари тайёрлаш топшириқлари бажарилмади.

Совхозларнинг бўлим бошқарувчилари, бригадирлари ва ферма мудирлари қишлоқ хўжалигини бошқариш область мактаблари машғулотларига тайёргарлик кўришяпти. Улар сафига ўзларини меҳнатда кўрсатган, тадбиркорлиги ва топқирлиги билан эл оғзига тушган ўрта звенонинг энг яхши мутахассислари танлаб олинди. Хўжаликларнинг 8 мингдан зиёд раҳбарлари ва мутахассислари олий ўқув юртлари, қишлоқ хўжалиги техникумларининг махсус факультетларида, мактабларида билим доирасини кенгайтирмоқдалар.

Шунингдек, 400 мингга яқин қишлоқ меҳнаткашлари иқтисодий таълим системасига жалб этилди, илмий-тадқиқот институтларида, бевосита колхоз ва совхозларда қисқа муддатли курслар, семинарлар иш бошлади. Меҳнат аҳлининг пешқадам вакиллари республикамиздан ташқарига—қишлоқ хўжалик академиялари ва институтларига, трактор ва комбайн ишлаб чиқариш корхоналарига ўқиш ҳамда тажриба ошириш учун жўнаб кетдилар. Зеро, билим ва тажриба — қишлоқ меҳнаткашларининг ишдаги муваффақиятларини таъминловчи асосий омиллардир. Улар ана шу омилларни пухта ўзлаштириб олишлари учун барча шарт-шароитларнинг муҳайё бўлиши жуда-жуда муҳим!

Шу боиски, жойларда кадрларнинг қишки ўқуви ва уларни қайта тайёрлашга ажратилган қиш фасли кезларидан ғоят унумли фойдаланиш тадбирлари кўрилмоғи керак Бу ишга сафарбар этилган ташкилотчилар ва ўқитувчилар машғулотларнинг ҳар бир куни, ҳар бир соати тингловчиларга манзур бўлишини, уларга агросаноат комплекси доирасидаги энг янги ютуқларнинг тўла етиб боришини, кундалик амалий фаолият билан боғлиқ илғор иш усулларининг чуқур ўзлаштирилишини таъминлашга эришмоқлари даркор. Чунки, келгусида ҳар гектар ернинг самарадорлиги ва фермалар маҳсулдорлиги ошиб бориши тармоқдаги барча бўғин кадрларининг зарур билим ва маҳоратига боғлиқдир.

Айниқса, ўрта звено кадрлари ўқувига алоҳида эътибор бериш керак бўлади. Вақтида қимматбаҳо ускуналарни сотиб олиб, эндиликда уларни ишлата билмаётган ёки ишлатса-да, ўқувсизларча фойдаланаётган, пировардида кам самарага эришаётган хўжаликлар борлиги сир эмас. Когон, Нишон, Баҳористон, Қизилтепа, Элликқалъа, Жиззах, Меҳнатобод сингари ўнлаб районларда малакали кадрлар етишмаслигидан айрим ишларга ихтисослиги тўғри келмаган кишиларни тайинлаш ҳоллари учраб турибди.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари қишлоқ кадрларининг қишки ўқуви савияси юксак талаблар даражасида бўлишини таъминлашлари лозим! Бу беш йилликнинг дастлабки босқичи вазифаларини муваффақиятли бажариш шартларидан биридир.

СИРДАРЁ. Ильич районидаги Генерал Узоқов номли совхоз фермасида илғор сут соғувчилар кўп. Ф. Очилова ва Б. Маматовалар ана шундай «оқ чашма» соҳибаларидан ҳисобланади. Улар бу йил 3400—3500 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган.

А. Тўраев фотоси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АНКЕТАСИ

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА

1. Ўн биринчи беш йиллик Сизнинг ҳаётингизда қандай из қолдирди?
2. Сиз беш йилликка нималар бердингиз?
3. Ўн иккинчи беш йилликдаги режаларингиз?
4. Партия съездини қандай кутиб оляпсиз?

«Совет Ўзбекистони» анкетасига Ангрен шаҳарсозлик бошқармасининг бўёқчиси, СССР Олий Советини депутати, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари Хайриниса НОРМАТОВА жавоб беради:

АГАР ШИЖОАТ ҚЎШИЛСА

1. Ўн биринчи беш йиллик тинчлик ва бунёдкорлик йиллари бўлиб тарих солномасидан ўрин олди. Унинг нурли излари ҳар бир йигит-қизни янгидан янги марраларга ундаб турибди.

Аввалги беш йилликда ўрта мактабни тамомлаб, тўғри қурилишга отландим. Тошкент политехника институтининг шаҳримиздаги филиалига ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга кирдим. Қурилишда эса бўёқчилик касбининг сирларини ўргана бошладим. Бунда бригадамиз аъзолари ҳар бирининг муносиб ҳиссаси бор. Айниқса, бўёқчи Маша Макдееванинг ўгитларини сира-сира унутмайман. У ёшларнинг кўнглидагини топа оладиган меҳрибон мураббийдир. Мен ҳам устозимдай бўлишга ҳамиша интилардим.

Орадан йиллар ўтди. Бу орада институтни тамомладим. Лекин ҳамон бўёқчилик касбимнинг ғурури билан яшаяпман. Шу касбимни шарафлаганим, ҳалол меҳнатим эл-юртга танитди—СССР Олий Совети депутатлигига сайландим.

Сессияда ўнлаб дўстлар орттирдим, рус қурувчилари, украин ғаллакорлари, грузин чойчилари, озарбайжон нефтчилари билан учрашдим, улар билан суҳбатлашдим.

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясини сира унутмайман. Унинг дастлабки қўшма йиғилишида депутатлар ишчи синфининг вакили бўлган мен — ёш бўёқчини СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари қилиб сайладилар.

Биз — ёшлар тинчлик даврида туғилдик ва меҳнат қиляпмиз. Осмонимиз — мусаффо. Лекин империалистик давлатлар ҳамон зўр бериб қуролланишга интилмоқдалар, ажал уруғини сочиш пайида бўлмоқдалар. Шу нуқтаи-назардан қараганда 1985 йилда тинчликни мустаҳкамлаш борасида катта ишлар қилинди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети тўртинчи сессиясида қилган докладида бу йўл қатъий йўлимиз эканлиги айтиб ўтилди.

Биз шу кунларда съездолди ҳужжатларини муҳокама қилар эканмиз, ихтиёримиздаги резерв ва имкониятларнинг ҳаммасидан яхшироқ фойдаланишни кўзлаяпмиз. Бунинг учун ташкилий, иқтисодий ва социал омилларни сафарбар қиляпмиз. Ишда тартиб ўрнатиш, масъулият ва интизомни ошириш, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишни яхшилашни бош вазифа, деб биляпмиз.

2. Бригадамизда ўнга яқин миллат вакиллари меҳнат қилади. Кейинги пайтларда қурилишга кўплаб ёшлар келаётир. Шунинг учун ҳам сафимизда ёшлар кўп. Мен шу кунларда Дилфуза Ўрозалиева, опа-сингил Бувайда ва Саҳобат Мадраимоваларга мураббийлик қиляпман. Ўнлаб шогирдларим илғорлар сафида меҳнат қилишмоқда.

Бригада пудрати — ишимиз қудрати бўлаётир. Бунинг афзалликлари қўлга киритилган муваффақиятларимиздан кўриниб турибди. Илгарилари дурадгор, сувоқчи ва бўёқчилар ишга тушириладиган объектларда бирин-кетин ишлашарди. Бунинг натижасида эса, кўп ҳолларда қайта-қайта иш бажаришга тўғри келарди. Ҳозир эса комплекс бригадага уюшганмиз. Ҳаммамиз бир-биримизнинг ишимиз учун жавобгармиз. Шунинг учун ҳам уйларни пардозлаш ишлари сифатли, ҳозирги замон талаблари даражасида бўлмоқда.

Бригадамиз коллективи план ва топшириқларни ҳамиша ортиғи билан бажариб келаётир. Якунловчи йил плани 110 процентга етказиб уддаланди. Мен СССР Олий Совети депутати сифатида меҳнаткашлар билан тез-тез учрашяпман, наказларнинг қандай бажарилаётгани тўғрисида уларга ахборот бериб боряпман. Ана шундай наказлардан бири Ангрен ГРЭСини реконструкция қилишни тезлаштиришдан иборат эди. Бу борада республика Энергетика ва электрлаштириш министрлигига мурожаат қилдим.

Яқинда ГРЭС ишчилари билан учрашдим. Улар реконструкция ишлари жадал суръатлар билан бораётганидан хурсанд бўлишди. Бундан ташқари ишчи ва хизматчилар томонидан берилган наказлар — Оҳангарон шаҳар аҳолисига маданий-маиший хизмат уйи ва Нариманов шаҳрида поликлиника қурилишларини ҳам тезлаштиришга эришдик.

3. Ўн иккинчи беш йилликнинг янги саҳифаси очилди. Менинг юзлаб, минглаб дугоналарим вақтдан ўзиб ишлаб, ҳозирдаёқ 1986-87 йил план топшириқларини бажариб қўйдилар. Бунга қандай эришиляпти, деб сўрарсиз. Албатта, бу муваффақиятга фан-техника тараққиётини жадаллаштиришсиз эришиб бўлмайди. Партиямиз худди шу масалани олдинга сурмоқда.

«Одамларни марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялаш, ҳақ сўз ва реал иш билан тарбиялаш, сиёсий маорифни, ғоявий таъсир ўтказишни меҳнаткашларнинг иқтисодий ва социал масалаларини ҳал этишдаги, давлатни, ишлаб чиқариш ва жамоат ишларини бошқаришдаги тобора кенгайиб бораётган иштироки билан бирга қўшиш керак,— деб таъкидланади КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми материалларида. — Пухта ўйланган иқтисодий стратегия, кучли социал сиёсат ва собитқадам ғоявий-тарбиявий ишни чамбарчас бирлаштириш орқалигина инсон омилини кучайтириш мумкин, ўртага қўйилган вазифалардан бирортасини шу омилсиз ҳал этиб бўлмайди».

Бригадамиз аъзолари ана шу улуғвор вазифаларни бажариш учун курашмоқдалар. Бунда Любовь Панкратова, Оля Гофман, Лилия Терякова, Таня Кострева ва бошқалар ўз ишининг фидойилари бўлмоқдалар.

4. КПСС XXVII съезди иш бошлашига саноқли кунлар қоляпти. Партиямизнинг бу анжуманини ёруғ юз билан кутиб олиш, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни ошириб бажариш учун курашмоқдамиз. Шу кунларда 32 квартирали ўн бешинчи уй-жой биносини фойдаланишга топширдик. Янги уй-жой, маданий-маиший объектларнинг пардозлаш ишларини сифатли ўтказмоқчимиз. Янги йил арафасида коллективимиз КПСС XXVII съездигача 1986 йилнинг биринчи квартали план топшириғини бажариш ташаббуси билан чиққан эди. Бугунги кунда ана шу ўй-режани кўнгилдагидек ўринлатиш иштиёқи билан меҳнат қиляпмиз.

РЕДАКЦИЯДАН:

Бунёдкор совет халқи КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олмоқда. Сўзи билан иши уйғунлашган меҳнат аҳли съездолди ҳар бир кунни зарбдорчасига ўтказиб, янада ғайрат ва шижоат билан ишлаётир. «Совет Ўзбекистони» газетаси бугундан бошлаб «Зафарларимиз — партия съездига» анкетасини эълон қилмоқда. Шавкатли меҳнати, изланиши ва садоқати билан ҳурматга сазовор бўлаётган ишчилар, колхозчилар, олимлар, инженерлар, ўқитувчилар, маданият арбоблари, партия ходимлари, ҳар бир коммунист анкета саволларига жавоб йўллайдилар, деб ўйлаймиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVII съездига тақдим этиладиган бошқа ҳужжатлар лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси қандай бораётганлиги масаласини кўриб чиқди. Мажлисда таъкидланганидек, умумхалқ ва умумпартия муҳокамаси кенг демократик негизда, ишчанлик вазиятида ўтмоқда ва у амалий характерга эгадир. Партия съездига тақдим этиладиган ҳужжатларни муҳокама қилишда миллионлаб ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг, коммунистлар ва партиясизларнинг вакиллари иштирок этмоқдалар. Тушаётган таклифларни ва мулоҳазаларни умумлаштириш ва таҳлил қилиш ишлари пухта олиб борилмоқда. Сиёсий бюро партия, совет ва хўжалик органларига, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларига съездолди ҳужжатларини муҳокама қилиш чоғида хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг конкрет масалалари юзасидан меҳнаткашлар томонидан билдирилаётган мулоҳазалар муносабати билан оператив равишда зарур чоралар кўришни топширди.

Сиёсий бюро ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг КПСС XXVII съезди шарафига Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлади, мамлакатдаги кўплаб корхоналарнинг меҳнат коллективлари ана шундай шанбалик ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар. Шанбаликни ўтказиш совет кишилари ватанпарварлигининг ифодаси, съездолди мажбуриятларининг, иқтисодий ва социал ривожланиш 1986 йилги планининг тўла ва ошириб бажарилишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади, деб ишонч билдирилди.

СССР Енгил саноат министрлиги системасидаги тикувчилик, пойабзал, кўнчилик ва трикотаж саноати ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда корхоналарида кадрларнинг муқим жойлашиб қолишини таъминлаш юзасидан ҳукумат ишлаб чиққан тадбирлар маъқулланди. Бу корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш, илғор технологик жараёнларни жорий этишни таъминлаш, кўп йиллик ҳизмати учун бир йўла мукофот беришни йўлга қўйиш, тикувчилик, пойабзал ва трикотаж саноатидаги конвейерларда банд бўлган ишчилар учун тариф ставкаларини ошириш таклиф қилинди. Асосий ва ёрдамчи цехлар баъзи категориядаги ходимларининг тунда ишлаганлиги учун қўшимча ҳақ белгилаш, шунингдек саноатнинг юқорида кўрсатилган тармоқларида меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш юзасидан бир қанча бошқа тадбирларни амалга оширишга қарор қилинди.

Сиёсий бюро ўртоқ М. С. Горбачевнинг расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КҲДР Маъмурий Кенгашининг Бош министри Кан Сен Сан билан суҳбати ҳамда Н. И. Рижковнинг у билан олиб борган музокаралари якунларини маъқуллади. Бўлиб ўтган фикрлашувлар Совет — Корея дўстона муносабатлари янада мустаҳкамланганлигини, шунингдек партиялар ва мамлакатларнинг Узоқ Шарқда, Осиё—Тинч океан регионида тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш манфаатлари йўлида уларнинг баҳамжиҳат ҳаракатларини чуқурлаштиришга интилишларини намойиш қилганлиги қайд этилди. Визит давомида имзоланган битимлар СССР билан КҲДР ўртасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни кенгайтиришга ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида олдин қабул қилинган бир қанча партия ва ҳукумат қарорлари қандай бажарилаётганлиги, шунингдек Совет Иттифоқи ички ҳаёти ва ташқи сиёсатининг бошқа баъзи масалалари муҳокама қилинди.

Бугунги сонда:

● «Йилнинг дастлабки кунлариданоқ зарбдорларча ишлаб, КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб оламиз!» — республика меҳнаткашларининг қарори ана шундай.

— 1-бет —

● Партиянинг съездолди ҳужжатлари — умумхалқ муҳокамасида

— 2-бет —

● Пудрат усулининг асосий мақсади — пировард натижа

— 3-бет —

● Советлар мамлакатида
● Хабарлар, воқеалар, фактлар

— 4-бет —

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

АНДИЖОН, 3 январь (ЎзТАГ). Бугун Андижон область партия конференцияси иш бошлади.

Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Орипжонов ҳисобот доклади қилди.

Конференция ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг раиси М. В. Грамов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Н. Е. Вологдин қатнашмоқдалар.

ИТАЛИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

ВЦСПСнинг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Умумиталия меҳнат конфедерациясининг бош секретари Лючано Лама билан шу конфедерация бош секретарининг ўринбосари Оттавиано дель Турко Ўзбекистонга келдилар. Меҳмонлар «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида машинасозларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари билан, корхона касаба союз ташкилотининг фаолияти билан танишдилар. Улар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

Италия касаба союз арбобларининг Ўзбекистонда бўлиши программасида Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раҳбарлари билан учрашув, Самарқандга сафар қилиш, қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

ТАРИХ САБОҒИ

3 январь куни Ўзбекистон ССР прокуратурасида бўлиб ўтган юристлар конференцияси халқлар суди — бош нацист ҳарбий жиноятчилар устидан Нюрнберг суд процесси бошланганлигининг қирқ йиллигига бағишланди. Конференция қатнашчиларининг нутқларида айтилдики, Нюрнбергдаги суд процесси гитлерчилар фашизмининг ҳайвоний моҳиятини бутун инсониятга фош этди, Германия монополиялари ва вермахт қўмондонлигининг агрессия бошлашдаги жиноий ролини ҳамда унда бевосита қатнашганлигини ва тарихда мисли кўрилмаган гитлеризм ёвузликларини очиб берди.

Конференцияда таъкидландики, Нюрнберг ҳукми — халқлар тақдири билан яна ўйнашмоқчи бўлаётганлардан қасос олиш муқаррарлиги, янги агрессорларни нацист жиноятчиларнинг қисмати сингари тақдир кутаётганлиги тўғрисида қаттиқ огоҳлантиришдир.

(ЎзТАГ).

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг 1985 йил 30 декабрь Фармонига биноан Ўзбекистон ССРда истиқомат қилувчи ўн ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган кўп болали 140 онага «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилди. Уларга «Қаҳрамон она» ордени топширилади.

(ЎзТАГ).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДОЛДИ ҲУЖЖАТЛАРИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1986-1990 ЙИЛЛАРГА ҲАМДА 2000 ЙИЛГАЧА БЎЛГАН ДАВРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ЛОЙИҲАСИ САТРЛАРИ ЗАМИРИДА

«Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур» дейилади халқ мақолида. Чиндан ҳам шундай. Иш қуроли мукаммал, аниқ ишлайдиган бўлса, ундан фойдаланувчи ишчи ва мутахассисларнинг машаққати оз бўлади. Бизнинг замонамизда машинасозлик халқ хўжалигини тараққий эттиришнинг муҳим омили бўлиб қолди. Машинасозлик экономика тараққиётига катта таъсир кўрсатяпти. Бугунги кунда у экономиканинг бутун аҳволини белгилаб бера олади.

Машинасозликнинг ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини кўтаришдаги роли беқиёсдир. Буни тараққиётимизнинг ҳозирги босқичдаги муваффақиятлари батамом тасдиқлаб турибди. Ўн иккинчи беш йилликда ва ундан кейинги яқин истиқболда машинасозлик яна ҳам ривожлантирилади. Унинг техникавий даражаси оширилади. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасида машинасозликни тараққий эттириш масалаларига алоҳида эътибор берилгани, айниқса, қувончлидир.

Асосий йўналишлар лойиҳасига мувофиқ, машинасозлик ва металлга ишлов бериш саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш 40—45 процент кўпайтирилади. Янги техникани ишлаб чиқиш, ва ўзлаштириш муддатлари уч-тўрт баравар камайтирилади. Техниканинг ҳамма янги ўзлаштирилаётган турлари унумдорлиги ва пухталиги ҳозиргача ишлаб чиқарилаётган техника турларига нисбатан камида 1,5-2 марта оширилиши мўлжалланмоқда.

Яқин келажакда мамлакат халқ хўжалигида қўлланилаётган машина-ускуналарнинг самарадорлигини ошириб боришга катта эътибор берилади. Уларнинг қувват-бирлиги иқтисодий жиҳатдан ўзини оқлайдиган доираларда ошириб борилади. Машина-ускуналарнинг унумдорлик бирлиги ҳисобига бўладиган ишлаб чиқариш харажатларини камайтириш соҳасида ҳам анчагина ишлар қилинади.

Мамлакатимизнинг турли зоналарида ишлатиладиган машиналар ҳамда ускуналарнинг мослашган хилларини яратиш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилиши мўлжаллаб қўйилган. Сибирь, Узоқ Шарқ ва Чекка Шимолда ишлатишга мўлжалланган серунум машина-ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтириб борилади.

Қишлоқ хўжалигида, транспортда ва бошқа тармоқларда ишлатилаётган мураккаб ва ўта аниқ ишлайдиган техниканинг ремонти ва қарови ишлаб чиқарувчиларнинг кучи билан амалга оширилиши шарт-шароитларини яратиш мўлжалланмоқда.

Шу тариқа машинасозлик экономика тараққиётининг белгиловчи ва ҳал қилувчи тармоғи сифатида устун даражада ривожлантирилаверади.

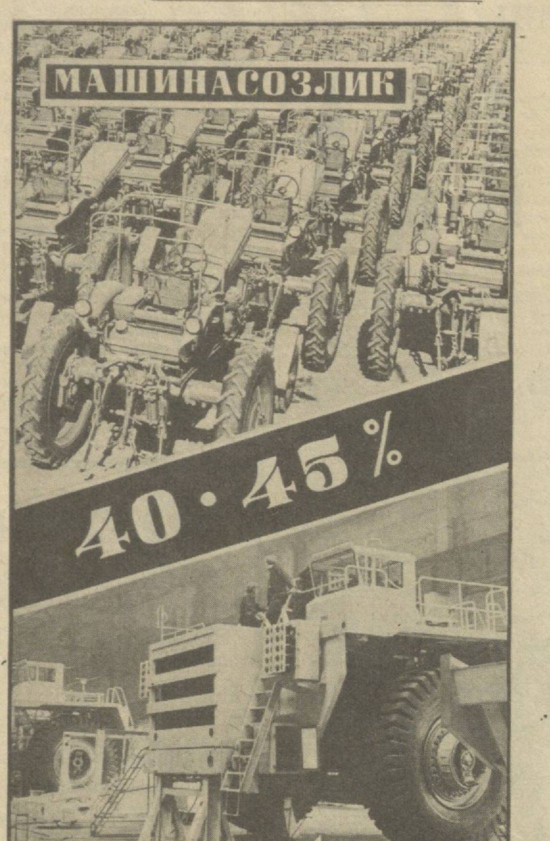

АНИҚЛИК — ЗАРУР МЕЗОН

Тарихий тараққиёт энг қадимги тош плитадан тортиб ҳозирги замон автомат машиналари, цехлар ва заводларнинг вужудга келганига қадар ишлаб чиқариш қуролининг аста-секин ривожланиб келганлигини кўрсатади. Бугунги кунга келиб машинасозлик тўхтовсиз ўсиб бормоқда, сифат жиҳатидан юксалиб, Карл Маркснинг: «Фан ишлаб чиқариш кучига айланиши керак», — деган доҳиёна фикрларини амалда исботлаяпти.

Шу жиҳатдан СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасида: **«Машинасозликни ривожлантириш анча жадаллаштирилсин»** дейилгани айни муддаодир. Дарҳақиқат, машинасозлик тараққиётимизга баракали таъсир кўрсатиб келди ва таъсир кўрсатмоқда.

Космик кемадан тортиб қишлоқ хўжалиги машиналаригача, атом электр станциясидан то локомотивларларгача, китобдан телевизорларгача, пойабзалдан бош кийимгача, болалар ўйинчоғидан нонгача — ҳаммаси аниқ деталлардан ташкил топган турли хил станоклар ёрдамида бунёд этилади. Деталга ишлов бериш жараёнида содир бўладиган эластик силжишларни бошқариш токарлик, фрезерлик, йўниш, силлиқлаш ярим автоматларида амалга оширилмоқда. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, агар Иттифоқимиздаги мавжуд станоклар паркининг 10 процентини автоматик бошқарув системалари билан жиҳозлантирилса, бир неча ой ичида 170 минг ишчини бошқа участкага ўтказиш ҳамда деталь аниқлигини 2—3 баравар ошириш мумкин бўлади.

Машинасозлигимиз қанчалик юксалган бўлмасин, унинг аниқлигини ошириш соҳасида жиддий ишлар олиб боришга тўғри келишини унутиш мумкин эмас. Ишлов берилаётган деталь аниқлигини бошқарувчи системаларни тадқиқ қилиш иши билан, ростини айтганда, нисбатан кам доирадаги илмий ходимлар ва ташкилотлар шуғулланмоқда. Машинасозлик технологиясининг тараққий этиб бориши республикамиз машинасоз олимлари, технологлари, инженер-техник ходимлари, математиклари, электрончилари, ишчилари олдига илмий-тадқиқот масалалари билан шуғулланишни ва уларни ҳар томонлама юксалтириш ва унинг натижаларини амалда кенг қўллашдек муҳим вазифаларни тобора актуалроқ қилиб қўймоқда.

Асосий йўналишлар лойиҳасида машинасозлар олдига қўйилган улкан вазифаларни амалга ошириш учун корхона раҳбарларидан ва мутахассислардан жадаллик билан ишлаш, янги техникани жорий этишга қатъият билан киришишни талаб этади. Шунинг учун ҳам етакчи мутахассисларнинг ишлаб чиқаришдаги масъулиятини кучайтириш, уларнинг иш самарадорлигига алоҳида эътибор бериш зарурлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Шу маънода Асосий йўналишлар лойиҳасининг **«Машинасозлик комплекси»** бўлимидаги иккинчи абзацдан кейин: **«Машинасозликни комплекс тарзда ривож олдириб ҳар бир бирлашма, корхонада оддий станокдан тортиб, рақамлар ёрдамида бошқариладиган станокларгача, робот манипуляторларидан тортиб эпчил автоматлаштирилган ишлаб чиқариш жиҳозларигача, оддий ўлчов асбобидан тортиб, синов стендларигача хизмат қилишга қодир бўлган мутахассисларга эга группа ва проблема лабораториялари ташкил этилсин»**, деб ёзиб қўйишни таклиф қиламан.

Сир эмаски, машинасозликнинг асосий тайёрлов базаси ҳозиргача ҳам қуювчилик бўлиб қолмоқда. Фан қуювчилик жараёнига ўзининг элликдан ортиқ махсус усулларини берди. Бу усулларнинг ҳаммаси қуйилмалар ўлчами аниқлигини, тозалигини, сифатини ошириш ва меҳнат ҳажмини камайтиришга мўлжалланган. Турли хил машина ва станокларда қуйилма деталларнинг умумий машина ва станоклар оғирлигидаги улуши ҳамон 20 дан 85 процентгача бормоқда. Бунда қуйилманинг 15—30 проценти одатда қириндига чиқиб кетади. Шу тариқа ускуналарнинг таннархини камайтириш масаласи ҳам муҳим бўлиб қолмоқда.

Халқ хўжалигида ҳозирги шароитда станокларни автомат тарзда бошқарув системаси билан жиҳозлаш ҳаётий талаб даражасига кўтарилдики, шу жиҳатдан Асосий йўналишлар лойиҳасида халқ хўжалигида электрон-ҳисоблаш техникасини кенг қўллаш муҳим қилиб қўйилганлиги эътиборга лойиқ, деб ҳисоблайман. Технологлар меҳнатини электрон-ҳисоблаш машиналарини қўллаш йўли билан анча енгиллатиш мумкин. Бу соҳада республикада катта имкониятлар мавжуд. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳисоблаш маркази билан кибернетика институти корхоналар ишини бошқарув ва планлаштиришни ишлаб чиқиб, машинасозлар меҳнатини енгиллаштиришга кенг йўл очмоқда. Бундан буён ана шу йўлни яна ҳам қизғин давом эттириш, бошқарув ҳамда планлаштиришни такомиллаштириш масалаларига жиддийроқ эътибор қилиниши ҳаёт талаби бўлиб қолмоқда.

Кибернетик олимлар, Тошкент политехника институти илмий ходимлари, авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси инженер-технологлари оддий ҳамда программа асосида ишловчи токарлик, фрезерлик станоклари ишлов бериш аниқлиги ҳамда унумдорликни автоматик тарзда бошқариш устида қизғин тадқиқот ишлари олиб бориб, дастлабки натижаларни қўлга киритмоқдалар. Автоматик бошқарув системаси билан жиҳозланган «станок-мослама-асбоб-деталь» системаси доимо оптимал режимда ишлаб, сарфланувчи қувват, система бўғинларидаги юкланиш ўзгаришларини камайтириш имконини беради. Буларнинг ҳаммаси системада содир бўлувчи ейилишни камайтиради. Натижада, бу нуқсонлари жуда кам бўлган деталлар ишлаб чиқаришга кўмаклашади. Янги системани қўллашнинг иккинчи ижобий томони шундан иборатки, доимий юкланишдаги иш жараёнида қирқув асбобларининг синиб, ишдан чиқиши камаяди.

Экономика тараққиётининг назарда тутилаётган юксалиш одимлари машинасозлик ускуналарининг аниқлигини оширишни тақозо қилади. Аслида ҳам аниқлик — муҳим мезондир. Аниқлик учун курашда етакчи мутахассислар ва новатор ишчиларнинг ҳамкорлиги муҳим.

Н. МЎМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари, техника фанлари доктори.

МАШИНАСОЗЛИК — ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ТАРМОҚ

ИНОБАТГА ОЛИНСА...

Баъзан қилинадиган ишлар ҳажми ва йўналишлари белгиланади-ю, уларнинг адо этилиш муддатлари аниқ кўрсатилмайди. Бу эса ишда бошбошдоқликка сабаб бўлади. У ёки бу вазифанинг амалда рўёбга чиқарилиши муддатлари чўзилиб кетади. Техниканинг яратилиши билан унинг жорий этилиши ўртасидаги муддат ҳақида ҳам шуни таъкидлаш мумкин.

Одатда халқ хўжалиги тараққиётига катта таъсир кўрсатадиган машина ё ускуна вужудга келтирилади. Айрим ҳолларда баъзи мутахассислар, шу билан иш тамом бўлди, деб ҳисоблайдилар. Бу нотўғри. Янгиликнинг ўзига йўл топиб олиши учун эндигина йўл очилганлигини идрок қилиш лозим. Шунинг учун ҳам Асосий йўналишлар лойиҳасининг **«Оғир саноатни ривожлантириш»** бўлимидаги **«Сибирь, Узоқ Шарқ ва Чекка Шимолда ишлатишга мўлжалланган серунум машина ва ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин»** деган гапни қуйидаги таҳрирда ифодалаш тарафдориман: **«Сибирь, Узоқ Шарқ, Чекка Шимолда ва Ўрта Осиёда ишлатишга мўлжалланган серунум машина ва ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Шунингдек, яратилган энг янги техникани тезроқ жорий этиш устидан қатъий назорат ўрнатилсин».**

Бу ерда яна бир масала назарда тутилмоқда. Ўрта Осиё табиий иқлим шароитларига кўра ўзига хосдир. Машинасозлик талаблари нуқтаи назаридан бу регионнинг ўзига хослигини албатта назарда тутиш лозим, деб ҳисоблаймиз.

О. РАҲМОНОВ,
Қашқадарё областининг Муборак газ комплексидаги 93-ихтисослашган трест монтажчиси.

ТАЖРИБАДА ГАП КЎП

Энг яхши тажрибалар ва илғор иш усуллари экономика тараққиётига қанчалик таъсир кўрсатиши тажрибадан маълум. Шу важдан Асосий йўналишлар лойиҳасида илғор тажрибалар ҳамда энг яхши тажрибаларни қўллашга қаратилган тегишли фикрлар айтилиши мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Шу муносабат билан новаторларнинг тажрибаси кенг ёйилишини назарда тутиш мақсадида Асосий йўналишлар лойиҳасининг V бўлимидаги **«Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлигида»** деб бошланадиган абзацдан кейин қуйидагиларни таъкидлаб қўйишни истардим: **«Илғор тажрибалар — умумхалқ бойлиги. Уларни ўрганиш, энг яхши тажриба ҳамда иш усулларини танлаб олишни йўлга қўйиш, кўп самара берадиган иш усуллари ва тажрибаларнинг кенг ёйилиши мувофиқлаштириб борилсин».**

Энг яхши тажрибалар олдимизда турган улкан вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишида ҳал қилувчи роль ўйнаб келмоқда. Шунинг учун ҳам бу масалани четда қолдириб бўлмайди, деб ўйлаймиз.

С. КОМИЛОВ,
Наманган машинасозлик заводининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

КОММУНИСТЛАР ТАКЛИФ ҚИЛАДИЛАР

● ҚҚАССР

С. АЙТБОЕВ, Элликқалъа район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитети раиси: — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасининг 2-қисм тўртинчи бўлимидаги касаба союзларининг вазифалари тўғрисидаги абзацга **«Меҳнат коллективларида ташкилий ва тарбиявий ишларнинг таъсирчанлиги оширилсин»**, деган жумланинг киритилишини таклиф қиламан.

К. ҚЎСБОЕВ, Нукус районидаги Тельман номли совхоз ветеринария врачи: таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасининг 2-банди «Б» пункти **«Сўз ва иш бирлигини таъминлаш»** деган сўзлар билан якунланса, мақсадга мувофиқ бўларди.

В. ГОРИЛЕЦКИЙ, Нукус шаҳридаги автомобиль ремонти заводининг электр пайвандчиси: — таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасининг 17-бандига **«Совет Армиясига ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилиши ёки Совет Армияси сафларидан бўшатилишини истисно қилганда партия аъзолигига кандидат кандидатлик стажи давомида бир жойдаги ишдан иккинчи жойга ўтиши мумкин эмас»** деган гапнинг киритилишини таклиф қиламан.

Т. УСНАТДИНОВ, область партия комитетининг инструктори: — таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасининг 55-бандидаги «Партия аъзоларининг сони 15 дан кам бўлган бошланғич ва цех партия ташкилотларида бюро эмас, балки партия ташкилотининг секретари ва унинг ўринбосари сайланади» деган жумлага **«2-3 йил муддатга»** деган сўзларнинг киритилишини таклиф қиламан.

А. ПОЗИЛОВ, Тўрткўл районидаги «Партия XXV съезди совхози партия комитетининг секретари: — таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасининг 58-банди «А» пунктига **«Партия сафларини тўлдириб бориш учун резерв тайёрлаш билан мунтазам шуғулланади»** деган сўзлар киритиб қўйилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

* * *

● АНДИЖОН

В. И. Ленин партиянинг бирлиги ва софлигини ҳамиша кўз қорачиғидай сақлаш лозимлигини васият қилган эди. Кенг омма муҳокамасига қўйилган КПССнинг съездолди ҳужжатлари лойиҳалари ана шу васиятларни амалга оширишнинг муҳим омили бўлди. Айниқса, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави лойиҳасида коммунист деган юксак номга эга бўлиш ғоят масъулиятли ва шарафли эканлиги қайд этилган. Мен шу ўринда ушбу ҳужжатнинг биринчи қисм 2-бандининг «З» пунктига қуйидаги сўзларни киритишни таклиф қиламан. **«У ёки бу шахснинг меҳнат фаолиятидаги ва турмушидаги салбий хато ва нуқсонларни била туриб унинг партияга кириши учун кўмаклашган ҳар қандай коммунист қаттиқ масъулиятга тортилади».**

С. ҚАМБАРИДДИНОВ,
Хўжаобод район алоқа бўлими ишчиси, КПСС аъзоси.

Ҳаким НАЗИР,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

КАМОЛОТ БОЛАЛИКДАН БОШЛАНАДИ

ЁЗУВЧИ МИНБАРИ

Бутун халқ қизғин муҳокама этаётган КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳалари мазмун кўламининг кенглиги ва теранлиги билан кишилар маънавий оламини бойитади. Янги-янги ўй-фикрлар, мулоҳазалар уйғотади, кўп масалаларга чуқурроқ, янги назар билан қарашга ўргатади, энг муҳими, ҳар бир воқеа, ҳодисага ижодий ёндашишнинг яхши намунасини беради. Барча соҳада ташаббускорлик, фаоллик, фидокорлик кўрсатиб янгича ишлашга даъват этади. Бу янги давр — тараққий этган социализм даврининг халқ манфаатларига қаратилган улуғвор вазифаларидан келиб чиқади. Зеро, партия ёрқин истиқбол режаларини тузаркан, меҳнат аҳлининг билим-тажрибаси, ғайрату шижоати, ҳиммату саховатига суянади. Барча жабҳада сифат ўзгаришлари ва самарадорликни юзага чиқарип инсон омилига боғлиқ, деб уқтирилиши ҳам шундан.

Ҳар томонлама етук, Ватан, халқ манфаатлари, тинчлик ва коммунистик равнақ йўлида фаол кураш олиб боришга қодир инсонни тарбиялаб етиштиришда санъат ва адабиётнинг ролига катта аҳамият берилади. Бу ҳар бир бадиий асар меҳнаткашларнинг онги-зеҳнини, инсоний фазилатларини, маънавий-ахлоқий сифатларини, Ватанга, халқига муҳаббат-ихлосини оширишга яхшироқ хизмат этсин, деган гапдир. «Партия адабиёт ва санъатнинг ролини оширишга ҳар томонлама ёрдам кўрсатаверади, — дейилади КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида. — Халқ ҳаёти билан алоқани мустаҳкамлаш, социалистик воқеликни ҳаққоний ва юксак бадиий акс эттириш, янги, илғор нарсаларни жўшқинлик билан ёрқин очиб бериш ва жамиятнинг олға қараб ҳаракат қилишига халақит бераётган барча нарсаларни эҳтирос билан фош қилиш — адабиёт ва санъатни ривожлантиришдаги бош йўналишдир».

Республикамиз ёзувчилари бутун ижодий фаолиятини партиямиз белгилаб берган ушбу бош йўналишга тараб келди. Адабиётнинг ғоявий-бадиий даражасини, таъсир кучини оширишга, халқнинг корига ярайдиган етук замонавий асарлар яратиш йўлида бирмунча ютуқларга эришилганлиги яқинда бўлган Ўзбекистон ёзувчилари IX съездида кўрсатиб ўтилди. Шу билан бирга катта адабиёт талабларидан келиб чиқиб баҳоланганда, ҳали етишмовчиликлар кўплиги, қатор асарларда эса давр ҳақиқатини тўғри ифодасини топмаганлиги, юзакилик, саёзликлар борлиги танқид этилди. Съездаги баҳсларда ошкоралик, куюнчаклик руҳи намоён бўлдики, бу ўз-ўзига ва бошқаларга нисбатан талабчанлик ошганидан, янги вазифалар, муаммолар салмоғи, масъулиятини чуқур ҳис этишдан келиб чиққан аломатлар эди.

Болалар адиблари ҳали мактаб ислоҳоти муаммоларига чинакамига муносабат билдирганларича йўқ. Ёзувчиларнинг ҳаммаси ҳам болалар ва ўсмирларнинг бугунги савиясини ҳисобга олаётир, деб бўлмайди. Адабиётимиз икки съезд оралиғида маълум ютуқларни қўлга киритган, болалар ёзувчилари сафи ёш талантлар ҳисобига анча ўсган бўлсада, ҳозирги юксак талаблар даражасида эмас. Ҳамиша навқирон адабиётимизнинг бош мавзуси бўлиб келган мактаб муаммолари ҳозир алоҳида аҳамият, актуаллик касб этади. Болада билимга, меҳнат ва касб-корга астойдил қизиқиш уйғотиш, маънавий-ахлоқий камолотга эриштириш мактаб таълим-тарбия ишларининг тубдан яхшиланишига боғлиқ. Бу ишда мактаб, оила ва бутун жамоатчилик қатори санъат ва адабиёт аҳллари ҳам яқиндан қатнашишлари керак. Ёзувчиларнинг мактаб билан алоқа боғлаб, ўқувчилар ўртасида адабиёт ҳақида суҳбатлар, баҳслар ўтказиб туришларининг ўзигина етмайди. Таълим-тарбия жараёнининг чуқур, ўзига хос, мураккаб томонларини кўтариб чиқадиган, ўқитувчилар, комсомолларнинг ёрқин образларини тасвирловчи юксак бадиий асарлар яратиш устида ўйлаш талаб қилинади.

Ҳунар-техника билим юртлари билан ҳам худди шундай актив ижодий алоқани жонлантириш вақти етди. Бу соҳа адабиётимизда суст акс этмоқда. Мамлакатимизга шонли ишчи синфининг энг малакали, энг муносиб ўринбосарларини етиштириб берувчи бу билим юртларининг фаолияти алоҳида диққатга сазовордир. Ҳунар мактаблари ҳаёти воқеаларга, тақдирларга бой. Шогирдлар билан устозлар ўртасидаги муносабатлар, айниқса, ёзувчига бой материал беради. Ёш авлод тарбиясида меҳнат нақадар муҳим роль ўйнашини, ўсмирнинг меҳнат ва ҳунарга қайишиши орқали унинг инсон сифатидаги ижтимоий-психологик ўсишини, граждандик балоғатини тўлароқ акс эттириш мумкинлиги тажрибадан маълум. Ҳунар мактаби даргоҳида буни яққолроқ кузатамиз. Унга чуқурроқ кириб борсак, ўсмирларнинг ижтимоий ҳаёт сари мустақил қадам қўйишлари билан боғлиқ бўлган ранг-баранг воқеа, саргузаштларнинг ажиб манзаралари кўпроқ намоён бўлади. Қийин муаммолари очила боради. Шундай муаммоларнинг бир ёғи ҳунар-техника билим юртларининг умумий таълим мактаблари ва ота-оналар билан муносабатларига бориб тақалади.

Ота-оналар орасида ўз боласининг билим юртида ўқишига рағбати бўлмаганлари учраб туради. Бундай салбий муносабатлар билим юрти ишларини, ундаги таълим-тарбия жараёнини мўътадил йўлга солишда муайян қийинчиликлар туғдиради. Ёзувчилар публицистик чиқишлари орқали бу мактаблар тўплаган бой ижобий тажрибаларни пропаганда этишда актив қатнашмоқлари керак.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида умумий таълим ва ҳунар мактаблари ислоҳоти ёшларга таълим-тарбия бериш савиясини, уларни мустақил меҳнатга тайёрлашни яхшилашга қаратилганлиги уқтирилади, «Мактаб ўқувчиларида Ватанга муҳаббат, катталарга, ота-оналарга ва ўқитувчиларга ҳурмат туйғусини сингдиришга, уларни ўқиш ва меҳнат сифати учун, ўз хулқ-атвори учун юксак масъулият руҳида тарбиялашга даъват этилган», — дейилади. Партиянинг бу кўрсатмаси бутун жамоатчилик қатори биз — ёзувчилар учун ҳам қимматли дастуриламалдир.

Яқинда Москвада комсомол, касаба союз, маориф, ҳунар-техника таълими ходимларининг ижодий союзлар вакиллари билан биргаликдаги III Бутуниттифоқ кенгаши бўлиб, бунда ҳунар мактаблари ўқувчиларини ахлоқий-эстетик тарбиялаш масаласи кўрилди. Кенгаш қатнашчилари бу вазифани адо этишда санъатнинг барча турлари қаторида адабиёт алоҳида ўрин тутишини таъкидлашди. Китоб ўқишга ўргатиш, бадиий адабиёт хазинасидан тўла баҳраманд бўлиш ўсмирларнинг умумий маданий савиясини кўтаришга йўл очадики, бусиз жамиятнинг ўсиб бораётган талабларига жавоб бериш қийин. Биздан адабиётнинг ёш авлоддаги бурч, масъулият, ўз-ўзига талабчанлик ва коллектив олдидаги жавобгарлик ҳиссини оширишга эришиш талаб қилиняпти. Ҳамма қатори бола ҳам самимиятни севади. У билан чин дилдан, ошкора сўзлашадиган, бор гапни очиқ-ойдин айтадиган одамга ишонади. Асарларимизда ҳаётнинг ҳаққоний тасвирини, давримизнинг чинакам курашчан қаҳрамонлари жозибали образларини яратиш орқалигина кўзланган тарбиявий мақсадга эришувимиз мумкин.

Айни пайтда жанговар руҳдаги публицистик асарларга эҳтиёж катта. Очерк ва публицистика воситаси билан турмушда юз бераётган янгиликлар, ўзгаришларни илғаб, теран тадқиқ этиб, уларнинг моҳиятини ўқувчига тез етиб борадиган тарзда тақдим эта билиш, бу янгиликларнинг кенг тарқалишига йўл очиш зарур. Яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам болаликдан бошланар экан, бола қалбига эзгулик уруғини сочадиган, салбий ҳолларга чуқур нафрат уйғотадиган сермазмун асарлар яратиш ёзувчи учун ҳам фарз, ҳам қарздир.

Бутун совет халқи партиямиз XXVII съездига арзирли меҳнат туҳфалари билан бориш истагида тўлиб-тошган ҳозирги қутлуғ кунларда ижодкор олдидаги граждандлик масъулияти ҳар қачонгидан кўра ортди. Ижодкор давр воқеаларига бефарқ қараб туролмайди. Шолохов таъбири билан айтганда, **«ёзувчи ижод палласида совуққон бўлиши мумкин эмас, унинг иссиқ қони қайнаб турмоғи даркор».** Ҳозир барча авлод бир ёқадан бош чиқариб, енг шимариб, тер тўкиб, фаол ишлаши керак бўлган палла. Ижодий кучни, албатта, енгил-елпи, ҳуда-беҳуда нарсаларга исроф қилмасдан, замоннинг бош масалаларига, қаҳрамонона бунёдкорлик ишларига қаратмоқ лозим. Замондошларимиз маънавий қиёфасини янада чуқур, тўлақонли ёритиш учун ўз зиммамизга вазминроқ юк қўйишимиз керак. Бу юкни дадил кўтариб манзилга элтишда ёш ижодкор дўстларимиздан алоҳида ғайрат, шижоат талаб қилинади. Қобил фарзанд етиштириш ҳар бир ота-онага бахт ҳисоблангандай, биз — катта авлод ёзувчилари адабиётни юқори поғонага олиб чиқишга қурби етадиган кучли, муносиб авлод етишаётганини кўриб, беҳад қувонамиз.

Партиямизнинг ижод аҳлига кўрсатаётган оталарча ғамхўрлиги ва эътиборига жавобан ёшлар устоз санъаткорлар тажрибасидан сабоқ олиб, замонга ҳамнафас, салмоқли, бадиий баркамол янги асарлар билан адабиётимизни бойитишларига ишонамиз.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасининг **«Маданий қурилиш ва санъат соҳасида»** қисмига битта жумла қўшишни таклиф этамиз. Бунда **болалар ва ўсмирларни ахлоқий-эстетик жиҳатдан тарбиялашда адабиёт ва санъатнинг ролини ошира бориш лозим**лиги алоҳида таъкидлаб ўтилса...

МАСЪУЛИЯТ ТУЙҒУСИ

Областимизда хўжасизлик, кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш, ичкиликбозликка ружу қўйиш каби ҳар қандай салбий ҳолатларга қарши кескин кураш олиб борилмоқда. Бу ўз навбатида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, партия топшириқларини, план ва социалистик мажбуриятларни ошириб бажаришнинг муҳим омили бўлаётир.

Бироқ ҳуқуқ-тартиботни бузиш ҳоллари ҳамон учраб турибди. Пешку районидаги Охунбобоев номли колхозда жамоат мулкига хўжасизлик билан муносабатда бўлаётган шахсларнинг фаолияти текширилганда, кўплаб чорва моллари нобуд бўлганлиги, қишлоқ хўжалик техникалари қаровсиз ҳолда қолганлиги, талон-торож қилинаётганлиги маълум бўлди. Район прокуратураси аралашуви билан хўжаликка келтирилган зарар айбдор шахслардан ундириб олинди. Бундай камчилик ва нуқсонларга йўл қўйган колхоз правлениеси раиси Р. Қаҳҳоров, ферма мудири М. Муродов, бош инженер Г. Абдуллаев. ларга район партия комитети партиявий жазо берди.

163-трестга қарашли 397 механизациялашган кўчма колонна бошлиғи, коммунист Р. Имомназаров меҳнат қонунини бузиб, ишчи В. Перепелкин, Ю. Шурова, И. Мўминов, Т. Свотина ва У. Омоновларни ғайриқонуний равишда ишдан бўшатган. Ҳуқуқ-тартибот ходимлари бу ўзбошимчаликка бепарво қараб турмадилар. Юқорида номлари қайд этилган кишилар ўз вазифаларига қайта тикланиб, уларнинг бекор ўтган вақтлари учун маош Р. Имомназаров ҳисобидан ундириб берилди. Давлат ва меҳнат интизомини бузган Р. Имомназаровга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави лойиҳаларида бошланғич партия ташкилотларининг роли ва фаолиятига алоҳида аҳамият берилган. Айниқса, партия аъзолари обрў-эътиборини ошириш тўғрисида муҳим гаплар қайд этилган. Мен шу ўринда таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасининг «Партия аъзолари, уларнинг вазифалари ва ҳуқуқлари» бўлимининг 4-моддасидаги **«Партияга 18 ёшга етган кишилар қабул қилинади, 25 ёшгача бўлган ёшлар партияга фақат ВЛКСМ орқали кирадилар»**, деган жумладан кейин **«Партияга кирувчилар партияга қабул қилинишидан олдин бошланғич партия ташкилоти томонидан олти ой аввал резервга олиниши керак»**, деган сўзларни киритишни таклиф қиламан. Бу албатта, партия сафини ҳозирги замон талабларини амалда тўғри тушунадиган, ахлоқий пок, коммунистик меҳнат намуналарини кўрсата олишга лаёқатли ёшлар билан тўлдириш имконини берган бўлур эди.

Шу ўринда яна бир мулоҳаза билдирмоқчиман. Маълумки, КПСС аъзолари совет қонунларини бузган тақдирда икки томонлама — давлат олдида ва партия олдида жавоб берадилар. Кўп ҳолларда рекомендация берган коммунистлар бундан четда қолмоқдалар. Зеро, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави лойиҳасининг 5-моддасида «Рекомендация берувчилар рекомендация қилинган кишиларнинг сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий ҳислатларига доир характеристиканинг объективлиги учун партия ташкилотлари олдида жавобгардирлар», деб таъкидланган. Партия сафига кирувчиларга рекомендация берувчиларнинг масъулиятини ошириш билан партиямиз сафига нопок, шахсий манфаатини давлат манфаатидан устун қўядиган шахслар суқулиб киришига асло йўл қўймаслик мумкин. Шу ўринда лойиҳанинг 12-банди **«партия аъзоси»** деган сўзлардан сўнг **«ва унга рекомендация берган коммунистлар»** сўзи билан тўлдирилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Бу, албатта, рекомендация берувчиларнинг масъулиятини янада оширган, ўзлари тавсия этаётган кишиларнинг жамиятда тутган ўрнини яқиндан билишга имкон берган бўлар ди.

Г. МАТЮШОВ,
Бухоро область прокурори.

ТАДБИРКОРЛИК САМАРАСИ

Колхозимиз далаларида экин майдонлари шўрини ювиш, ўғит тўплаш ва ариқ-зовурларни тартибга келтириш каби ишлар юксак суръат билан амалга оширилмоқда.

Янги йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш ишларига барвақт киришиб, декабрь ойидаёқ барча экин майдонларини сифатли шудгорлаб қўйдик ва ҳар гектар ерга 400 килограммдан аммофос ўғити солдик. Бу ишлар, айниқса, Саломат Жумаева, Ғани Эшпўлатов, Боймирза Шеров, Холмурод Абдуллаев, Абрай Абдураҳмонов ўртоқлар бошлиқ пахтачилик бригадаларида намунали уюштирилди. Янги йил зарбдор меҳнат вахтасида ишлаётган органик ўғит тўплаш зарбдор отряди аъзолари 10 та трактор, тележка, агрегатлар кучидан унумли фойдаланмоқдалар. Ҳар куни далага улар ёрдамида 90—100 тонна органик ўғит ташиб чиқариляпти. Отряд аъзолари ҳар гектар майдон ҳисобига 25 тоннадан ўғит жамғаришга сўз беришган. Ерлар текисланиб, пол олинди, ариқ-зовурлар тартибга келтирилди.

Жумладан, 2 километр узунликдаги ариқ бетонлаштирилиб, 5 километр сув йўллари тозаланди. 100 гектар ер капитал планировка қилинди. 200 гектар ерни текислаш давом этмоқда. 300 гектар ерда шўр ювиш тадбирлари амалга ошириляпти. Буларнинг ҳаммаси ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили «оқ олтин» хирмонига мустаҳкам пойдевор яратиш имконини беради.

Қ. ТЎЙЧИЕВ,
Косон районидаги «Партия XXII съезди» колхози раиси.

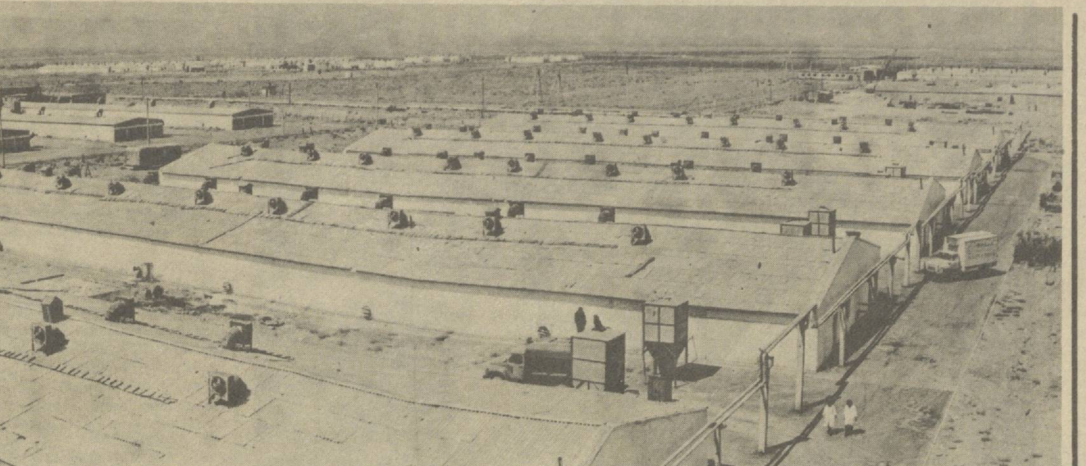

ПУДРАТНИНГ ОДИМЛАРИ НЕГА СУСТЛАШИБ ҚОЛДИ?

МУҲОКАМА, МУНОЗАРА, МУАММО

Сурхондарё— бригада пудратини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига, жумладан, асосий тармоқ —пахтачиликка жорий қилишда ташаббускор бўлган областлардан бири. Лекин областда кейинги йилларда бу прогрессив иш усулини амалда қўллаш бир қадар сусайиб қолди. Нега?

1. БОШЛАНИШИ ЯХШИ ЭДИ

Бундан олти-етти йил бурун хўжалик ҳисоби областда чинакам янгилик бўлди. Дастлаб унинг турли формаларидан фойдаланилди. Чунончи, Термиз, Денов, Сариосиё районларидаги сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашган хўжаликларда оилавий звенолар ташкил қилинди. Бу оила аъзолари ўз ораларидан бир кишини звено бошлиғи қилиб сайладилар. Бошлиқ хўжалик раҳбарига: «Бизга фалон гектар ер беринг, йил охирида фалон центнердан ҳосил етказиб берамиз», деб мурожаат қилди. Хўжаликдагилар ҳам ўз шартларини айтдилар. Хуллас, бир «битим»га келиндида, шартномага имзо чекилди. Звенога хўжалик аванс тариқасида ойлик иш ҳақи тўлаб турди.

Бу усул ёмонмасди. Аммо кўп ўтмай, «қийинғи» чиқиб қолди. Биринчидан, оилада ўғил вояга етди. Уни уйлантириш керак эди. Уйланган ўғил эса мустақил рўзғор юритишга ҳаракат қилди. Ойлик пулни олдингидек бир ҳамёнда сақланишини хоҳламади. Унинг ҳам ўзича харажат қилгиси, нимадир олгиси келди. Пировардида, звено бирлигига путур етди. Бирлик йўқ жойда шубҳасиз, илгари силжиш ҳам бўлмайди. Силжиш секинлашдими, демак, у ерда интизом издан чиқиб, иш сифати бузилади.

Буниси — майли. Оила аъзолари бир амаллаб муросага келишлари мумкин. Лекин оилавий звенонинг хавфли томони — одамда бойиш иштиёқини ошириб юборди. Гектаридан 35 центнермас, 70 центнердан шоли ёки шартномадагидан 5-10 баравар зиёд қовун-тарвуз олган звенолар кўп бўлди. Аммо звено хўжаликка фақат шартномадаги маҳсулотни топшириб, қолганини бозорга олиб чиқди. Бозордан унган пул (сир эмас) оила аъзолари чўнтагига келиб тушди.

Савол туғилади: ер, сув, техника давлатники бўлса-ю, ҳосил даромадининг муайян қисми кассагамас, киссага тушса? Бунинг устига кўпчилик звено бошлиқлари хўжалик билан шартномани «енгил»роқ тузишга ҳаракат қилишарди. План кам бўлса, бозорга кўп маҳсулот қолади-да! Бозорни ўйлаган деҳқон эса деҳқонмас, чорбозорчи, чайқовчига айланади. Шу боиски, областда ўзини оқламаган звено усулидан тезда воз кечилди.

Изланганга толе ёр. Орадан кўп ўтмай, ғаллачилик, сабзавотчилик, полизчилик, маккажўхоричилик ва шоличилик бригадалари, сўнгроқ чорвачилик фермаларида меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системаси — хўжалик ҳисобидаги бригада пудрати амал олди. Бунда ҳам оилавий звенодаги сингари хўжалик билан шартнома тузилди. Лекин унинг асосий шарти — план эмас, **пировард натижа** деб белгиланди. Бригада пландан ортиқ қанча кўп маҳсулот етиштирса, даромад ҳам шунча кўп бўлади. Бунда энди бозор учун эмас, балки юксак натижа учун йил —ўн икки ой кураш борди.

Область партия комитети пахтачилик соҳасини ҳам шу янги изга солиб юбориш режаларини белгилади. 1982 йилда кўпчилик хўжаликлар, районлар, бригада ва бўлимлар бригада пудратига ўтказилди. Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси маълумотига кўра, ўша йили пахтачилик бригадаларининг 80 проценти бригада пудратига ўтиб ишлай бошлади.

Лекин тан олиш керак, янги усулни пахтачиликда жорий этиш осон бўлмади. Деҳқонлар «сув кўрмай, этик ечавермади» — янгиликни ҳадеганда қабул қилишмади. Айрим бригадалар: «бирор йил ишлаб кўрайлик-чи, натижаси қандай бўларкан?» деган синов шарти билан ўтдилар. Ишончдан кўра иккиланиш, шубҳа кучлироқ эди. Аммо самара кутилгандан зиёд бўлди.

Мисолларга мурожаат қилайлик. Янги усул — нарядсиз системада ишлаган бригадаларда ўртача ҳосилдорлик ҳар гектар майдон ҳисобига 38,7 центнерни ташкил қилган бўлса, эски усул — нарядли системада (деҳқонлар тили билан айтганда, табель тартибида ишлаган бригадаларда) 31,8 центнердан ҳосил олинди. Бунинг устига янги усул қўлланилган бригадаларда ҳар центнер пахтанинг таннархи ҳам арзонлашди, меҳнаткашларнинг йиллик даромади ошди. Бинобарин, нарядсиз системадаги 1 центнер пахта таннархи 52 сўм 11 тийин бўлган бўлса, эски усулда 63 сўм 14 тийинга тўғри келди. Янги усулга ўтган бригадалардаги ҳар бир кишининг йиллик даромади ўртача 4265 сўмга етиб, оддий бригадаларда — 3300 сўмдан ошмади.

Хуллас, меҳнатни ташкил қилиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз системаси афзалликлари ва имкониятлари равшан бўлиб қолди. Область партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари хўжалик юритишнинг янги усулини амалда янада дадилроқ жорий қилиш ва уни мустаҳкамлаш тадбирларини кўрдилар. Иқтисодий таълим машғулотларида олимлар, мутахассислар бу ҳақда лекциялар ўқишди. Область, район ва хўжалик миқёсида семинарлар ўтказилди, алмашлаб экиш участкаларида жамоат ташкилотлари тузилиб, кенгашлар ташкил этилди.

Тадбирлар ўз самарасини берди. Область пахтачилик бригадалари янги усулда меҳнат қила бошладилар. Чунончи, ўтган йили областда ингичка толали пахта тайёрлаш плани 123 процент бажарилди. Давлатга пландаги 250 минг тонна ўрнига 306,7 минг тонна қимматбаҳо хом ашё сотилди. Ялпи ҳосилдорлик мўлжалдагидан сал камроқ бўлганига қарамай, умумий даромад 1980 йилга нисбатан 47,5 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 10,6, ишлаб чиқариш рентабеллиги 41 процент ошди. Пландан ортиқ етиштирилган маҳсулот реализациясидан 197,2 миллион сўм фойда олинди. Ҳар бир ишловчининг йиллик ўртача даромади илгаригига қараганда 231 сўм кўпайди. Совхозларда бир кишининг йиллик ўртача меҳнат ҳақи 5069 сўмга, колхозларда 3080 сўмга етди. Бу совхоз ишчиси даромади бир йилда 5 процентга, колхозчиники эса 2 процентга ошди, демакдир.

Энг қувончлиси, ер унумдорлиги кескин кўтарилди. Ҳар гектар пахта майдони 1356 сўм фойда берди. Умуман, пудрат методига ўтилгандан кейин суғориладиган ҳар гектар ердан олинган фойда 2,4 баравар кўпайди.

Буларнинг ҳаммаси бригада пудратининг афзалликларини кўрсатиб турибди, албатта. Бироқ шу ўринда беихтиёр савол туғилади: хўш, нега бугунги кунда пудратнинг ўша одимлари сустлашиб қолди? Нега айрим бригада ва участка бошлиқларига: «Бригада пудратида ишлайверасизми?» дегундек бўлсангиз, аввалига елка қисиб, сўнгра, ёқтирмагандек: «ишла деса, ишлайверамиз-да» дейишади. Бу елка қисиш ва беҳафсала жавоб замирида бирор маъно борми?

Норқул ҲАЙИТҚУЛОВ,
Сурхондарё области.

КОМПЛЕКС ИШГА ТУШДИ

ФАРҒОНА. Ўзбекистон районидаги паррандачиликка ихтисослашган «Бўстон» наслчилик совхози йилига 4 миллион 500 минг дона тухум ва 250 тонна парҳез гўшти етказиб беради. Ҳозир хўжалик коллективи белгиланган план топшириқларини бажариш арафасида турибди. Яқинда комплекснинг биринчи навбати ишга туширилди. Иккинчи навбати ҳам шу йил қуриб битказилади.

Суратларда: 1. Совхоз паррандачилик комплекси умумий кўриниши. 2. Операторлар Манзура Эсонқулова билан Мавжуда Алиева тухумларни савдо тармоқларига жўнатишга тайёрламоқдалар.

Р. Ашуров фотолари (ЎзТАГ).

ТАРАДДУД

Беш йилликнинг якунловчи йилида пахтакорларимиз ҳар гектар ҳисобига 49 центнердан ҳосил етиштириб, план ва мажбуриятларини ошириб бажардилар. Съездлар йилида эса янада юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилишяпти. 120 гектар майдонни икки ярусли плуглар ёрдамида сифатли шудгорладик. Эски ариқ ва челларни бузиб, карталарни кенгайтирдик. Капитал планировка ишлари амалга оширилди. Ҳар гектар пахта майдонига ўрта ҳисобда 25—30 тоннадан органик ўғит солмоқдамиз. Яхоб бериш ишлари қизғин давом этяпти. Шунингдек, хўжалигимизнинг Ҳ. Холмуродов, А. Азимов, А. Рўзиев бошлиқ бригадаларида ҳам қишки суғориш юмушлари бошлаб юборилди.

Шўр ювиш жараёнида сув ресурсларидан тежаб-тергаб оқилона фойдаланишга алоҳида эътибор берилмоқда. Яхши натижаларга эришаётган сувчилар меҳнати муносиб рағбатлантириляпти. Колхозимиз меҳнатчилари янги беш йилликнинг дастлабки йилини мўл ҳосил билан якунлашга сўз берганлар.

Қ. ТОЖИДДИНОВ,
Ғиждувон районидаги «Зарафшон» колхозининг бригада бошлиғи, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори.

Чет элларда

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет телевидениеси орқали совет халқига Янги йил мурожаатини шарҳлаб, уни янги, 1986 йилда барча совет кишиларига билдирилган эзгу тилак деб баҳоламоқда. Газеталар советлар мамлакатининг режалари, ниятлари совет ички ва ташқи сиёсатининг тинчлик характерини яққол намойиш қилаётганлигини таъкидлайди. Совет Иттифоқининг ташқи сиёсат соҳасидаги тинчлик ташаббуслари, деб ёзади Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси, миллион-миллион кишилар қалбига ишонч ва умид бағишлайди. СССР, бошқа социалистик мамлакатлар халқаро муносабатларни соғломлаштириш учун тинчлик йўлида қатъият билан иш олиб бормоқдалар.

Газеталар М. С. Горбачевнинг Америка Қўшма Штатлари халқига ва АҚШ президенти Р. Рейганнинг совет халқига Янги йил мурожаатлари текстларини тўла босиб чиқармоқда ёки батафсил баён этиб бермоқда. Чехословакияда чиқадиган **«Руде право»** газетаси совет раҳбарининг мурожаати бутун тинчликсевар инсониятнинг битмас-туганмас куч-қудратига умидворлик, чуқур ишонч руҳи билан суғорилган, деб ёзади. Франциянинг **«Котидьен де пари»** газетаси Совет Иттифоқининг инсоният узра пайдо бўлган хавфни бартараф этиш, бу ишни келгуси авлодлар зиммасига юкламаслик тўғрисидаги даъватини алоҳида уқтириб ўтади.

«Нойес дойчланд» газетаси ўтган йилга якун ясаб ва келгуси йилдаги истиқболларга баҳо бериб, Женевада бўлиб ўтган олий даражадаги Совет—Америка учрашувида асос солинган замин ядро ҳалокатининг олдини олиш, тинчликни таъминлаш, Ер юзида қуролланиш пойгасига чек қўйиш каби ҳозирги замоннинг асосий масаласини ҳал этишга қулай таъсир кўрсатади, деб ёзади.

Франциянинг **«Юманите»** газетаси АҚШ ва Исроилнинг Ливияга нисбатан дўқ-пўписа қилаётганлиги муносабати билан хавотирлик билдиради. Бундай дўқ-пўписалар, деб уқтиради газета, Вашингтон билан Тель-Авивнинг суверен араб давлатига қарши қуролли агрессиясига айланиб кетиши мумкин.

Перунинг соҳил бўйидаги нефть конларини контрол қилишни ўз қўлига олишга қарор берганлиги АҚШ давлат департаментида хавотирлик уйғотди, деб ёзади Англиянинг **«Таймс»** газетаси. Маълумки, Американинг «Белко» компанияси ана шу соҳил бўйида нефть қазиш ишларини олиб бормоқда. АҚШ давлат департаменти агар мазкур компанияга яқин вақт ичида зарур миқдордаги товон тўланмаса Американинг Перуга ёрдами ҳажми камайтирилишини маълум қилди.

(ТАСС).

ГВИНЕЯДАГИ КЎРГАЗМАДА

КОНАКРИ. Гвинея пойтахтида Украина, Қозоғистон, Ўзбекистон ва Қирғизистон халқ усталарининг асарлари кўргазмаси очилди. Миллий музейда намойиш қилинаётган экспозицияларда тасвирий ва манзарали амалий санъат асарлари қўйилган. Махсус фотостендлар совет республикаларининг ҳаёти ҳақида, уларнинг маданияти ва анъаналари тўғрисида ҳикоя қилади.

Ушбу кўргазма Гвинея ва Совет халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатликни чуқурлаштириш ишига хизмат қилади, иккала мамлакат ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам беради, деди Гвинеянинг Олий таълим ва илмий тадқиқотлар бўйича давлат секретари Амаду Тиадини Траоре кўргазмани очиш чоғида сўзлаган нутқида. У Гвинея билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантиришни ёқлаб чиқди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

КОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикаси ҳукумати ГФР ҳукмрон доираларининг АДР ички ишларига аралашувига қарши қатъий норозилик билдирди. Кобул радиосининг хабар қилишича, ГФРнинг Афғонистондаги мувақкат ишлар вакили АДР Ташқи ишлар министрлигига чақиртирилиб, бу ерда унга норозилик нотаси топширилган. Нотада кейинги вақтларда Бонн расмий доиралари Афғонистонга қарши кампанияни кучайтириб юборганлиги уқтириб ўтилади. ГФР канцлери Г. Колл ва Ғарбий Германиянинг бошқа сиёсатчилари Афғонистонга қарши яхши маълум унсурларнинг қўпорувчилик ишларига ҳайрихоҳлик изҳор этмоқдалар. Афғонистонга душманлик руҳидаги бундай ҳаракатлар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга зиён етказиши мумкин, холос, дейилади АДР Ташқи ишлар министрлигининг нотасида.

ТОКИО. Японларнинг ғоят катта кўпчилиги Я. Накасонэ бош министр лавозимига қайтадан сайланишига қарши чиқмоқда. Жамоатчилик фикрини ўрганувчи Япон жамияти ўтказган савол-жавоб шуни кўрсатди. Мамлакатнинг бир қанча энг катта газета ва телекомпаниялари шу жамиятга киради. Савол-жавоб қатнашчилари Токио расмий доираларининг ҳарбий харажатларни кўпайтириш, солиқларни ошириш ва социал эҳтиёжларга ажратиладиган маблағларни камайтиришга қаратилган йўлидан ташвишланаётганликларини билдирдилар.

НЬЮ-ЙОРК. Суданда авж олиб кетган қурғоқчилик сабабли мамлакат аҳолисидан қарийб 4 миллион киши очарчилик хавфи остида қолди. БМТнинг Африкага фавқулодда ёрдам бериш бюроси шуни маълум қилди. Суданнинг шимолий районларида аҳвол айниқса мушкуллашмоқда. Бу районларнинг аҳолисига шошилинч ёрдам бериш зарур.

(ТАСС).

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ НАЗАРИЯСИ ТАРАҚҚИЁТИДА ЯНГИ ҚАДАМ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси совет жамиятини ривожлантириш истиқболларини, пировард мақсад — коммунизмга эришиш йўлларини аниқроқ ва конкретроқ белгилаб олиш имконини берди. Учинчи Программа қабул қилинганидан кейин ўтган вақт ичида СССРда ва жаҳон майдонида юз берган ўзгаришларни илмий идрок этиш, уларни ҳар томонлама чуқур таҳлил қилиш, умумлаштириш асосида совет жамиятининггина эмас, балки бутун инсоният келажагини, перспективаларини илмий асослаб бериш КПССнинг янги таҳрирдаги Программасини тайёрлашни тақозо этди. Умумхалқ муҳокамасига қўйилган лойиҳа — марксизм-ленинизм назариясига қўшилган янги ва улкан ҳиссадир.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси тўрт қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисмда капитализмдан социализм ва коммунизмга ўтиш — ҳозирги даврнинг асосий мазмуни эканлиги асослаб берилган. Лойиҳанинг иккинчи қисми эса Коммунистик партиянинг социализмни такомиллаштириш борасидаги вазифаларига бағишланган. Ҳозирги даврда тинчлик ва ижтимоий тараққиёт учун жаҳон миқёсида кураш олиб бориш долзарб вазифа эканлигини назарда тутиб, лойиҳанинг учинчи қисми КПССнинг ана шу соҳадаги вазифаларини ўзида мужассамлаштирган. Лойиҳанинг тўртинчи қисми «Партия — совет жамиятининг раҳбар кучи» деб аталади.

Ана шу қисмларнинг ҳар бири, жамият тараққиётига ниҳоятда изчиллик билан ижодий ёндашиш асосида олиб борилган кўп йиллик илмий-назарий фаолиятнинг самарали натижасидир. КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси — социализмни планли равишда ва ҳар томонлама такомиллаштириш, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш негизида совет жамиятини коммунизм сари янада олға силжитиш программасидир. Ривожланиш суръатларимизни жадаллаштириш ва шу негизда жамиятимизни янада такомиллаштириш — ана шу ўзаро чамбарчас боғлиқ икки асосий вазифа Коммунистик партия ва бутун совет жамиятининг бош вазифаси қилиб қўйилган.

Партия илгари сураётган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш вазифаси, энг аввало, инсон фаолиятининг ҳал қилувчи соҳаси — экономикада, ишлаб чиқаришда чуқур ўзгаришларга эришишни талаб қилади. Бунинг учун ишлаб чиқаришни интенсивлаш томон кескин бурилиш ясаш керак. Фан-техника тараққиётини тубдан жадаллаштириш — партия иқтисодий стратегиясининг асосий масаласидир. Халқ хўжалигини техникавий жиҳатдан реконструкция қилиб, ана шу негизда жамиятнинг моддий-техника базасини тубдан ўзгартириш лозим бўлади. Ҳозирги даврда жамиятимизда илғор техника, прогрессив технология жараёнларини кенг жорий этиш негизида ишлаб чиқариш воситаларини янгилаш биринчи даражали вазифага айланиб қолди. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, техника ва технологияда туб ўзгаришлар ясаш, барча илмий, ташкилий, иқтисодий ва ижтимоий омилларни бутун чоралар билан сафарбар этиш асосида меҳнат унумдорлигини кескин ошириб юборишга эришиш лозим бўлади.

Меҳнат унумдорлиги масаласи ва бу борада муҳим ўзгаришларга эришиш кераклиги КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида муҳим ўрин олган. Бунинг сабаби шундан иборатки, В. И. Ленин ибораси билан айтганда, меҳнат унумдорлигини оширмай ва моддий-техника базасини яратмай туриб, «коммунизмга узил-кесил ўтиб бўлмайди». Ана шу сабабли олдимизда турган янги уч беш йилликда, яъни 2000 йилгача бўлган даврда меҳнат унумдорлигини 2,3—2,5 баравар ошириш керак бўлади. Бу муҳим масала маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифатини ошириш орқалигина ҳал этилиши мумкин.

Юқорида санаб ўтилган асосий вазифалар КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида батафсил баён этилган. Бунинг учун инвестиция сиёсати, оғир индустрия, машинасозлик, ёқилғи-энергетика, агросаноат, ишлаб чиқариш инфраструктураси, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш ва бошқа соҳаларда энг юқори кўрсаткичларга эришиш чоралари тарихий сабоқлар, назарий мерос, социализмни ҳар томонлама такомиллаштириш соҳасидаги бой тажрибамизга суянган ҳолда асослаб берилган.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми партиянинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси билан бир қаторда таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасини ҳам кенг партия жамоатчилиги муҳокамасига тавсия этди. КПСС Уставининг лойиҳаси таклиф этилаётган ўзгартишларни ўз ичига олган. У партия ташкил этилган дастлабки кунларданоқ, В. И. Ленин асос солган қоида ва принципларга суянади. Ана шу сабабли, мана, саксон уч йилдирки, Коммунистик партия Ленин йўлидан изчил бормоқда ва жаҳондаги барча революцион кучларга намуна бўлиб хизмат қилмоқда. Шу билан бир қаторда партиямизнинг ижодий кучи ошиб бормоқда. У ўз тараққиётининг ҳар бир босқичида юз берган ўзгаришларни, давр талаб қилган муҳим масалаларни ҳисобга олади ва бу масалаларни марксизм-ленинизм таълимоти асосида ўрганиб, ўз Уставида акс эттиради.

Ҳозирги пайтда КПСС Уставига киритилаётган ўзгартишлар янги шароитларда партиянинг ва унинг жойлардаги ташкилотларининг ҳаёт билан, омма билан бўлган алоқаларни янада мустаҳкамлашга, партия ички демократиясини янада ривожлантиришга, партия ишида расмиятчиликка қарши курашиб, партия органлари фаолиятининг янада ишчанлик, юксак ташкилотчиликка эришишига йўналтирилган лойиҳанинг ўзгартишларига қараганда партия сафига фақат ВЛКСМ орқали 25 ёшгача бўлган ёшлар қабул қилинади. Агар партия ташкилотида ўн бешдан кам коммунист бўлса, партия ташкилоти раҳбарлари очиқ овоз бериш билан сайланиши мумкин. Давлат ва жамиятга нисбатан жиноий ёки бошқа бир ғайри қонуний иш қилган коммунист ҳам давлат йўли билан, ҳам партия йўли билан жазоланади. Бу партия сафининг софлиги ва сифат ўзгаришини таъминлайди.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва Устави лойиҳалари партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида ва кенг аҳоли орасида муҳокама қилинаётган бир пайтда айрим таклиф ва мулоҳазаларимизни айтиб ўтамиз. Масалан, Программа лойиҳасининг кириш қисмида «Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида... социализм қуриш планини амалга оширди» дейилган. Бу жумла **«Совет мамлакати халқлари Коммунистик партия раҳбарлигида... социализм қуриш планини амалга оширдилар»** дейилса маъно янада аниқроқ бўларди. Бундан ташқари, социалистик миллатлар ва элатларнинг янада равнақ топиши ва бир-бири билан яқинлашуви тўғрисида гап борар экан, миллий тилларга ва миллатлараро алоқа воситаси бўлмиш рус тилига алоҳида ўрин берилган. Жумладан: «Совет кишилари миллатлараро алоқа воситаси сифатида ихтиёрий равишда қабул қилинган рус тилини эгаллаб олиш фан-техника ютуқларидан, Ватан ва жаҳон маданиятидан кенг фойдаланиш имкониятини кенгайтиради». Бу тўғри, лекин етарли эмас. Чунки, учинчи Программа қабул қилингандан буён ўтган 25 йил ичида рус тилининг кўп миллатли совет жамиятидаги роли ва аҳамияти янада ортди. Шунинг учун юқоридаги жумла қуйидагича ўзгартирилса, фикр яна ҳам тўлароқ бўларди: **«Совет кишилари миллатлараро алоқа воситаси сифатида ихтиёрий равишда қабул қилинган рус тилини эгаллаб олиши социалистик миллат ва элатларнинг янада жадал ва ҳар томонлама ривожланиши, гуллаб яшнаши ва ихтиёрий яқинлашиши учун янги имкониятлар очади, кўп миллатли совет халқини янада мустаҳкамлайди...»** ва жумланинг қолган қисми ўзгаришсиз қолса, бўлади.

Жамиятимизда миллий тиллар, уларнинг тараққиёти ва ўзаро яқинлашуви масаласига катта эътибор берилмоқда. Аммо буни етарли, деб бўлмайди. Гап шундаки, ҳали орамизда рус тилини етарли даражада билмайдиганлар, ўз миллий тилига бефарқ қарайдиганлар ҳам учраб туради. Шу сабабли Программа лойиҳасининг тилларга бағишланган қисмига шундай жумлани қўшиш мақсадга мувофиқдир: **«СССРда миллатлараро рус тили ўз миллий тили ва чет тилини эгаллашга бефарқ қарашни маъқул кўрмайди.**

КПССнинг янги таҳрирдаги Программасининг лойиҳаси ўзбек тилига умуман яхши таржима қилинган. Лекин баъзи аниқликлар киритилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Масалан, биринчи қисмда шундай жумлани учратамиз: «Миллий масаланинг ҳал қилиниши — социализмнинг энг буюк ютуғидир». Тўғри, миллий масаланинг ҳал қилиниши социализмнинг энг буюк ютуғи бўлиши билан бирга у социализм ғалабасининг таркибий қисмидир. Бироқ, русча оригиналида «Выдающееся завоевание социализма — разрешение национального вопроса», дейилган. Демак, таржимада «энг» сўзи ортиқчалиги аён.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси социализмни такомиллаштира бориб, коммунизм томон изчиллик билан илгарилаб бориш йўлларини конкретлаштирди, бойитди ва реал иқтисодий, социал-ижтимоий ва маданий негизга асосланиб иш олиб бориш йўллари ҳамда методларини аниқлаб берди. Бу тарихий ҳужжатни кенг муҳокама қилиш коммунистларнинг, бутун совет кишиларининг таклиф ва мулоҳазаларини билиб, уларнинг қимматли фикрларини асосий текстга сингдириш билан уни мукаммаллаштириш имконини беради. Бундай муҳокама — социалистик демократиямизнинг кенг имкониятларини, олий мазмунини яна бир бор намойиш этади.

Қ. ХОНАЗАРОВ,
философия фанлари доктори, профессор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

БУХОРО ОБЛАСТЬ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ:

— Олот районидаги С. Айний номли мактаб ўқитувчиси К. Бозоровнинг хати кўриб чиқилди. Район халқ маорифи бўлими буйруғи билан нотўғри тарификация ўтказганлиги учун мактаб директори А. Каримов қаттиқ огоҳлантирилди.

САМАРҚАНД ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Қўшработ районида яшовчи А. Муқимовнинг аризаси текширилди. Унда баён этилган фактлар тасдиқланди. «Регистон» меҳмонхонасининг навбатчи администратори А. Вахрамеевага қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

МАРҲАМАТ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги «Ленин комсомоли» совхозининг бир группа ишчилари томонидан ёзилган шикоят хат текширилганда унда кўрсатилган фактлар асосан тасдиқланди.

Текшириш якунлари район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси Совети мажлисида муҳокама қилинди ва ёрдамчи корхоналарда тайёрланган халқ истеъмоли молларини ҳисобга олишда камчиликларга йўл қўйганликлари учун совхоз бош бухгалтери М. Аброровга ҳайфсан эълон қилинди. Ҳисоб-китоб ишларини юритишдаги масъулиятсизлиги учун бухгалтер О. Умурзоқовни вазифасидан бўшатиш совхоз маъмуриятига топширилди. Бригада бошлиғи М. Тошпўлатов лавозимидан озод қилинди.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

БЕЛОРУССИЯ

ФАН БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

Минск шаҳридаги подшипник заводининг ходимлари олимлар билан ҳамкорликда ўта қаттиқ металл қотишмаларини муҳофаза қилишнинг ишончли усулини топдилар. Улар пластмассадан фойдаланиб, нефть қудуқлари қазилаётган пайтда ишлатиладиган подшипникларнинг «умри»ни икки баравар узайтиришни мўлжалламоқдалар.

Ана шундай подшипниклар бурғунинг энг муҳим деталидир. Бу агрегат ер қаърида катта зўриқишларга — юқори ҳарорат, дириллаш, катта босимга дуч келади. Шу боисдан ҳам бир неча ўн соат ичида у ишдан чиқади. Қизиғи шундаки, «ёшини яшаб» бўлган подшипникни алмаштиришга кетган вақт пармалаш учун кетадиган вақтдан кўпдир. Сепаратордаги шарикларнинг сонини камайтириш туфайли узелнинг чидамлилигини ошириш ва унинг зарур даражадаги қаттиқлигига эришиш мумкин бўлди. Оқибатда буюм узоқ ва кўпроқ иқтисодий самара бериб ишлатиладиган бўлди. Қимматбаҳо қотишмалар ҳам камроқ сарфланмоқда.

ҚОЗОҒИСТОН

ЭЛЕКТР УЗАТИШ ЛИНИЯЛАРИ — ФЕРМАЛАРГА

Кўкчатов областидаги Ориқбалиқ ва Чистополь районларидаги паррандачилик фабрикалари, паррандачилик бирлашмаларининг фермалари, сут ва бўрдоқичилик комплексларини энергия билан таъминлашни янги, 110-электр узатиш линияси анча яхшилайди. 50 километр узунликдаги юқори вольтли магистрал мамлакатнинг ягона энергетика системасига уланди. Володарское —Ориқбалиқ электр тармоғи туфайли, машина—трактор устахоналари, дала шийпонларига ҳам электр энергияси етказиб бериш яхшиланади. **(ТАСС).**

Янгийўл консерва заводи коллективи «Етиштирилган барча сабзавот ва мева ҳосилини қайта ишлаймиз ва сақлаймиз!» шиори остида меҳнат қилаётир. Улар якунловчи йилда 50 хилдаги 86 минг шартли банка консерва ишлаб чиқардилар. Икки минг тоннадан зиёд узум ва олма шарбати тайёрланади. Коллектив ушбу маҳсулотларни юқори сифат билан тайёрлаш ҳамда сақлашни мақсад қилган.

Суратда: фабрика цехи технологи М. Ғозиева ва М. Иззатуллаева узоқ сақлашга мўлжалланган консерваларни ажратишмоқда.

В. СИРОТКИН фотоси.

● АХБОРОТ ● АХБОРОТ ● АХБОРОТ ● АХБОРОТ ● АХБОРОТ

САМАРА

● «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнаткашлари Болгариянинг Козлодуй атом электростанцияси қурувчиларига шчитли тақсимловчи қурилмаларнинг сўнгги туркумини жўнатдилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг Москвада ўтказилган навбатдан ташқари 41-мажлиси тугаши биланоқ шундай қилинганлиги ғоят рамзийдир. СССР, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатлар кўмагида бунёд этилаётган Козлодуй атом электростанцияси учун тошкентлик электротехниклар жами 1200 та шчитли тақсимлагич тайёрлаб бердилар. ГДР шимолидаги «Норд» атом электростанциясининг бешинчи ва олтинчи энергоблоклари учун шундай қурилмалар етказиб бериш бундан бир неча кун илгари ниҳоясига етказилган эди. Айни пайтда Вьетнам, Монголия, Куба энергетикларининг буюртмалари муддатидан илгари бажарилди.

Тошкентликлар тайёрлаган бундай қурилмалар атом, иссиқлик, гидравлик электростанцияларида синовдан яхши ўтди. Улар қорли Европа қишида ҳам, шунингдек, тропик иссиқ иқлимда ҳам узоққа чидамли ва пишиқ-пухта эканлигини кўрсатди. Шунингдек янги маҳсулот— рақамли программа асосида бошқариладиган станоклар ишлашини контрол қилиш учун электрон мосламалар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Куба, ГДР, Польша мутахассислари мосламаларининг сифатига биринчи бўлиб баҳо бердилар. Янги йилдан бошлаб ана шундай мосламалар экспорт қилиш учун кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди.

Ҳозирги пайтда бирлашма маҳсулоти жаҳондаги 60 дан кўпроқ мамлакатга юборилмоқда. Ўн иккинчи беш йилликда экспорт маҳсулот етказиб бериш ҳажмини 2—2,5 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

● Янгиер бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг 2-темир-бетон буюмлари заводида меҳнат унумдорлиги 30 процентдан зиёд ошди.

Бу ерда «Фарҳод» ротор қурилмаси муддатидан илгари ишга туширилди. Қурилма диаметри 1000 ва 1200 миллиметр бўлган босим қувурлари ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Агрегатни Виктор Вавилов бошлиқ махсус комплекс бригада ғоят қисқа муддатда ва аъло сифатли монтаж қилди. Ремонт-механика цехининг энг тажрибали мутахассисларидан иборат бу коллектив корхонада съездолди мусобақасининг пешқадами бўлди.

Ҳозир заводда қувурларнинг пишиқлигини синаб кўрадиган стендни монтаж қилиш ниҳоясига етказилмоқда. Бу эса маҳсулот сифатини яхшилаш имконини беради. **(ЎзТАГ).**

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

ТЕКИНХЎРЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

СОВУНФУРУШЛАР

Қўчқор Паттоев кўзлари олазарак бўлиб катта йўл бўйига чиқди. Ғиз-ғиз ўтиб турган автомашиналарга ҳаяжон билан тикилиб қолди. Ҳа, унга автомашина керак. Каттароғи бўлса, янаям яхши. «Операция» ҳам зўр бўлади. Охири, у ўзига маъқул кўринган юк машинасини тўхтатди.

— Хўш, укажон, — деди у шоферга, — эллик сўм ишлаб қолишга хоҳишингиз бордир?

— Сиздақа саховатли кишини излаб юрибман-да, — шофер қўлини-қўлига ишқади. — Хўш, хизмат? Қаерга, нима олиб борамиз?

— Бунақа ҳовлиқиш ярамайди, — шоферга насиҳат қилди Қ. Паттоев. —Сал вазминроқ бўлинг. Фарғона ёғ-мой комбинатини биласиз-а? Ҳа, баракалла. Ҳозир ўша ерга борамиз. Машинангизга бир неча контейнер ироқи совун юкланади. Ҳужжатлар тайёр...

— Тушунарли. Қани, кетдикми?

— Ҳали ҳеч нарсани тушунганингиз йўқ, иним, — сирли шипшиди Қ. Паттоев— Тўғри, ҳужжатларда юкни темир йўл станциясига олиб бориб топшириш кўрсатилган. Лекин сиз билан биз сал бошқачароқ иш тутамиз. Совунни станцияга эмас, Қувасой шаҳридаги 13-магазинга олиб бориб топширамиз. Қарабсизки, олам гулистон.

— Демак, ўғирлик нарса экан-да?

— Бу ёғи билан нима ишингиз бор? Эллик сўм ишламоқчимисиз ёки йўқми?

Шофер ўйланиб қолди. Афтидан, виждон билан жиғилдон ўртасида қаттиқ тортишув борарди. Охири жиғилдон ғолиб чиқди шекилли, у:

— Бўпти, кетдик, — деди.

Ёғ-мой комбинати омборчиси Раиса Бойгунакова узун-қисқа бўлиб кириб келган Қ. Паттоев ва унинг ёнидаги юк машинаси шоферини табассум билан кутиб олди. Кейин унга қараб:

— Хўш, қалай дастёрингиз? — деб сўради.

— Пухта йигитга ўхшайди. Кўп иш беради.

Р. Бойгунакова накладной ва пропуск каби ҳужжатларни дарров тайёрлади. Тахловчиларга олдиндан буюрилиб, ассортиментлар бўйича тахланган совунлар контейнерларга жойлаштирилиб, автомашинага юкланди. Ҳамма ҳужжатлар жойида бўлганлиги учун машина корхона дарвозасидан силлиққина чиқиб кетди. Лекин у ҳужжатларда қайд этилган 1-Фарғона темир йўл станциясига эмас, Қувасой томонга қараб йўл олди...

Омборчи Р. Бойгунакова бунақа «операция»ларни ўтказавериб, устаси фаранг бўлиб кетган эди. Унга бу масалада юқорида номи тилга олиб ўтилган, текин дaромад деса, ўзини томдан ташлайдиган Қўчқор Паттоев билан олғирликда шайтонга ҳам дарс беришга қодир бўлган Малика Қурбонова чакана ёрдам беришмади. Улар Қувасой шаҳри, Фарғона райони ва бошқа жойлардаги магазинларнинг мудирлари билан тил топишиб, ёғ-мой комбинатидан ўмариб келинган совунларни сотиб, пулини ўртада арра қилишга келишиб олдилар. Фарғона шаҳридаги баъзи автокорхоналар, қолаверса, ташкилот ва муассасалар шоферлари ҳам «нақд даромад»ларни кўриб, ўғриларга бажонидил хизмат қилишди. Нопок шахслар шу йўл билан корхонадан 37.600 килограмм совунни силлиққина олиб чиқиб кетишди. Бу пулга чақилса, унча-бунча эмас, 57.701 сўм 80 тийин бўлади!

Қувадаги 66-автобазанинг собиқ шофери Қўчқор Паттоевнинг «маҳорати»га тан бериш керак. У текин даромадга мойил магазин мудирларининг сирларини бир қарашда билиб олиб, «ҳамкорлик» қилишга осонгина кўндиради. Шу тариқа у Қувасой матлубот жамиятига қарашли 13 ва 17-магазин мудирлари М. Абдуллаев, Ж. Ғолибназаров ҳамда Фарғона «Степторг»и ходими М. Юнусовлар билан осонгина тил бириктириб, уларга тонналаб ўғирлик совунларни етказиб берди. «Азамат» савдо ходимлари ҳам текиндан-текин оқиб келадиган пул олдида эс-ҳушларини йўқотишиб, совунларни қарсиллатиб сотишаверди. Бунинг эвазига чўнтаклари пулга тўлди, «таъминотчи»ларга ҳам минг-минглаб сўмдан узатиб туришди. Совунфурушлардан олган мўмай пуллар олдида боши айланиб қолган Фарғонадаги 2504-автоколонна шофёрлари Р. Худойбердиев, М. Ғафуровлар, 64-автобаза ҳамда 4-АТП шоферлари Н. Сейтмамутов ва В. Цой каби «чап»нинг ҳавосини олганлар ўзлари ишлаётган ташкилотлар раҳбарларининг бепарволигидан фойдаланиб, кира қилаверишди. Бу билан улар давлат мулкини талонторож қилувчиларнинг тегирмонига роса сув қуйишди.

Аммо қинғир ишнинг қийиғи чиқмай қолмайди. Кунларнинг бирида жиноятчи тўда тумшуғидан илинди. Олғирларнинг ҳаммаси фош этилди. Совунфурушлар томонидан магазинларга яширинча етказиб берилган, лекин ҳали сотиб улгурилмаган совунларнинг 15.732 килограмми (бу пулга чаққанда 24.859 сўм бўлади!) корхонага қайтарилди.

Жиноятчилар тўдасининг тепасида турган Р. Бойгунакова суд мажлисида ўзини соддагина қилиб кўрсатиб, хўп обидийда қилди. Аммо фактлар, далиллар унинг ашаддий жиноятчи эканлигини аниқ-равшан кўрсатиб турарди. Суд уни 13 йил муддатга озодликдан маҳрум этиш ва мол-мулкини давлат фойдасига мусодара этиш ҳақида ҳукм чиқарди. Унинг ҳамтовоғи Қ. Паттоев эса 11 йил муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Мол-мулки эса давлат фойдасига ўтказиладиган бўлди. Бошқа жиноятчилар ҳам қилмишларига яраша жазоландилар.

Текин пул ҳисобига босар-тусарини билмай юрган ҳаромтомоқлар-ку, жазоларини олишди. Лекин шу ўринда бошқа бир савол туғилиши ҳам табиий. Хўш, ёғ-мой комбинати раҳбарлари моддий жавобгар ходимлар устидан нега қатъий назорат ўрнатмаганлар? Ҳисоб-китоб, ҳужжатларни расмийлаштириш ишлари нега ўз ҳолига ташлаб қўйилди?

Юқорида номлари қайд этилган автокорхоналар раҳбарларининг кўзлари қаёқда эди? Нега улар ўз қўл остиларидаги шоферлар ишини назорат остига олмадилар? Ҳайдовчиларнинг иш вақтида турли томонларга кетаверишларига нега йўл қўйиб берилди? Бизнингча, бу асосли саволларга жавоб бериш пайти келди.

А. АБДУЖАЛИЛОВ,
Фарғона шаҳар ички ишлар бўлими БХСС бошлиғи.

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

ИШЧИЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнаткашларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш, дам олишларини яхши ташкил этиш борасида ибратли ишлар қилиняпти.

Бирлашма территориясида профилакторий ишлаб турибди. Бу ерда 800 дан зиёд ишчи ўз саломатлигини мустаҳкамлади. Ҳар сменада 150 кишини қабул қиладиган саломатлик масканида поликлиника ҳам ишлаб турибди.

Ўтган йили жами 500 дан зиёд ишчи турли санаторий-профилакторийда ҳордиқ чиқарди. 80 киши туристик саёҳатларда бўлиб қайтишди.

Бирлашма ишчилари ҳар шанба ва якшанба кунлари коллектив бўлиб, сайрга чиқиб туришади. Қурама тоғи ёнбағрида жойлашган Лашкерак қишлоғида 60 ўринли пансионат ҳам бор. Унда корхона меҳнаткашлари оилавий дам оладилар. Бу ерда дам олувчилар учун ҳамма нарса муҳайё. Спорт майдончалари, кутубхона ишлаб турибди, телевизор кўриб, радио тинглаш мумкин, болалар учун эса турли кўнгил очди ўйинлар бор.

Сирдарё соҳилидаги «Сайҳун» дам олиш зонаси бирлашма ишчилари хизматида. Бу ерда балиқ овига қизиқувчилар учун барча шароитлар яратилган.

Корхона меҳнаткашларининг фарзандлари тўғрисида ҳам катта ғамхўрлик қилиняпти. Бўстонлиқ районидаги Хондайлиқ қишлоғида жойлашган С. Тюленин номидаги пионер лагерида бирлашма ишчи-хизматчиларининг 1 минг 405 нафар ўғил-қизи ёзги таътилни кўнгилли ўтказди.

Бирлашмада маданий-спорт комплекси ҳам бор. Унда турли хил спорт мусобақалари мунтазам ўтказиб турилади. Футбол, волейбол, сузиш бўйича бир қанча секциялар ишлаб турибди. 670 киши ГТО нишондори.

Бундан ташқари, бирлашма клуби қошидаги «Нозик табассум» ансамбли хизматидан ишчилар миннатдор. 20 кишидан ташкил топган бу бадиий коллектив аъзолари яқинда Болгария Халқ Республикасида бўлиб қайтдилар. Улар болгариялик дўстларимизга катта программада концертлар бердилар.

Амалга оширилаётган бундай тадбирлар бирлашма ишчиларининг иш унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашда муҳим омил бўляпти.

Ҳ. ТОЖИМАТОВ.

Об-ҳаво

Синоптикларнинг хабар қилишларича, Ўзбекистонда ҳавонинг бир оз булутли бўлиши, баъзи жойларда эса ўзгариб туриши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Фақат Қорақалпоғистон АССРда кундузи бир оз ёғингарчилик бўлиши мумкин. Фарғона водийсида кечаси ва эрталаб туман тушади. Жануби-шарқдан секундига 9-14, Тошкент, Қашқадарё областларида ва Янгиер районида 15-20, Бекобод районида эса 24-29 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ атрофида бўлади, кундузи 5-10, баъзи жойларда 14, жанубда 17 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутли бўлади, ёғингарчилик кутилмайди, жануби-шарқдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 0-2, кундузи 12-14 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси коллективи редакция ходими Н. Жўраевга онаси

Ҳанифа ИСОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАЛИГИ

6—12 ЯНВАРЬ

6 январь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время» 9.50— Спорт ҳафталиги. 10.20 —Мультфильмлар. 10.50 —Концерт. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.35 — Фильм-концерт. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Қўғирчоқлар ўйнайди ва рақсга тушади». 16.25 — «Дарсдан сўнг» 17.15 — Концерт. 17.35 — «Жўра—минархарлик овчи». Бадиий фильм. 1-серия. 18.45 — «Жадаллаштириш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Оловли шар» операцияси» ва «Ўлим тузоғи». Бадиий фильмлар. 21.30 — «Время». 22.05— «Паяцлар». Опера. 23.20 — Спорт ҳафталиги. 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.45 — «Авлиё Йорген байрами». Бадиий фильм. 11.05 — «Моҳир қўллар». 11.35 — Концерт. 12.00—«Фан ва турмуш». 12.30 — «Эсдалик учун». Бадиий фильм. 1-серия. 13.35 — «Рус тили». 14.05 —Мультфильмлар. 14.25 — Спорт йилининг якунлари. 15.20 —«Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Баскетбол. СССР чемпионати. 19.25 —Илмий-оммабоп фильм. 19.45 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳамқишлоқлар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50— «Эртак кетидан эртак». 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Оила ва жамият». 8.20 — «Ватанимни шарафлайман». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Илмий-оммабоп фильм. 9.00 «Время». 9.40 — «Полвон ва қизиқчи». Бадиий фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Қорбобо пионерлар мамлакатида». 18.50 — Мультфильм. 19.00 «Ёшлик». 19.30— «Ахборот». 19.45 —«Бир асар тарихи» 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Дирижёр ҳикоя қилади». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ванюшиннинг болалари». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.25 — Москва-II. 18.10 — Музикали фильм. 18.30 — Химия. 19.00— Телефильм. 19.30 — «Ахборот» 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Қизиқувчилар экрани. 21.30 — Москва-II.

7 январь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ҳужжатли фильмлар. 10.10 — «Паяцлар». Опера. 11.25 — «Оловли шар» операцияси». Бадиий фильм. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Фильм-концерт. 16.20 —«Билимимиз—қудратимиз». 16.55— Ҳужжатли фильм. 17.35 — «Жўра — минархарлик овчи» Бадиий фильм. 2-серия. 18.45— «Сиз яратган боғ». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.40 —«КПСС XXVII съезди шарафига». 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 22.40 — Фигурали учиш. СССР чемпионати. 23.25 — Ҳужжатли фильм. 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — «Ҳамқишлоқлар». Бадиий фильм 11.00 — «Будильник». 11.30 — Волейбол. СССР чемпионати. 12.00— Мультфильм. 12.20 — «Шахмат мактаби». 12.50 — «Эсдалик учун». Бадиий фильм. 2-серия. 13.55 — «Француз тили». 14.25 — Фильм-концерт. 15.00 — Ростов телестудиясининг программаси. 15.50 — Чана спорти. Жаҳон кубоги. 16.20 ва 18.30— Янгиликлар. 18.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.30 —«Музикали киоск». 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 21.30 — «Время». 22.05 — «Номсиз юлдуз». Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Мультфильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — Концерт. 18.00— Янгиликлар. 18.10 — Болалар учун фильм. 19.00 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ҳаётимиз программаси». 19.55 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Саволларингизга жавоб берамиз». 21.30 — «Время». 22.05 — «Узундан узоқ иш». Бадиий фильм. 23.30 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25 — Москва-II. 18.10 — Альгоритмлар. 18.40 — «Светофор». 19.30 —«Ахборот». 19.45 — «Театр воқеалари». Бадиий фильм. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — Москва-II.

8 январь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Ҳайвонот оламида». 10.45 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 11.30 — «Ўлим тузоғи». Бадиий фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — «Стадион ҳамма учун». 16.40— «Истеъдод». 17.15 — «Трио». 17.35 — «Жўра — минархарлик овчи». Бадиий фильм. 3-серия. 18.45 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 —«Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — «Биз съездга нималар билан бормоқдамиз». 20.35— «Пабло хавф остида». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фигурали учиш. СССР чемпионати. 22.55 — «Дунё воқеалари». 23.10 — «Городецк усталари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — «Номсиз юлдуз». Бадиий фильм. 1-серия. 10.40 — Концерт. 11.00 — «Ёғоч ўймакорлиги». 11.30 — «АБВГДейка». 12.00 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 12.30 — Халқ куйлари. 12.45 — «Оила ва мактаб». 13.15 — «Немис тили». 13.45 — «Чукоккала». Фильм-спектакль. 15.25 — Фильм-концерт. 15.50 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 16.35 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50— Чана спорти. Жаҳон кубоги. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.55 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 21.30 — «Время». 22.05 — «Номсиз юлдуз». Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Ижод ва изланиш». 8.20— «Мактаб ислоҳоти— ҳаётга». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — Болалар учун фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Янги йил учрашувлари». 19.00 — «Жадаллаштириш йўлидан». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Телефильм. 19.55 — «Санъат оламида». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Авлиё Сергий». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.40 — Москва-II. 18.10 — «Жамиятшунослик». 18.40 — Телефильм. 19.00 — «Болалар боғчасида арча». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Китоб дўстлари». 21.30 — Москва-II.

9 январь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Саёҳатчилар клуби». 10.45 — Мультфильм. 10.55 — «Дунё ва ёшлар». 11.30 — «Пабло хавф остида». Бадиий фильм. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Кремлнинг Съездлар саройида Янги йил арча байрами. 16.45 — Телеочерк. 17.00 — Концерт. 17.15 — «Экологик кундалик». 17.35 — «Жўра — минархарлик овчи». Бадиий фильм. 4-серия 18.40 — Хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 20.05 — «Ҳаётимиз программаси». 20.30 — «Кавказ тоғларида». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фигурали учиш. СССР чемпионати. 22.55 — «Дунё воқеалари». 23.10— Фильм-концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — «Номсиз юлдуз». Бадиий фильм. 2-серия. 10.40 — «Сиз яратган боғ». 11.10 — Е. Шварц ва унинг эртаклари. 12.10 — Концерт. 12.45 — Болалар учун фильм. 13.55 — «Испан тили». 14.25 — Ҳужжатли фильм. 14.45 — «Жабрдийдалар». Бадиий фильм. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.20 — Концерт. 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30— «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Музикали кўрсатув. 21.30 — «Время». 22.05 — «Мексикалик». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Беш йиллик одимлари». 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Қизалоқ, фильмда ўйнашни хоҳлайсанми?». Бадиий фильм. 18.00— Янгиликлар. 18.15 — «Шоирлар — болаларга». 18.45 — Қўғирчоқ фильм. 19.00 — «Халқ истеъмоли молларига - юқори сифат». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Уйқудаги гўзал». Балет. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кузнинг биринчи куни». Спектакль.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 18.10 — Ботаника. 18.40 — «Партия съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз». 19.10 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Байрамимиз кўркисан, гўзал Арчажон». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Назарий механика. 21.30 — Москва-II.

10 январь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.30 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — Концерт. 11.25—«Кавказ тоғларида». Бадиий фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Илмий-оммабоп фильм. 15.30 — «Рус тили». 16.00 — «Подмосковье қишлоқларининг бугуни ва эртанги куни». 16.30 — «Жўра— минархарлик овчи». Бадиий фильм. 5—6 сериялар. 18.45 — «Раис» телеочерк. 19.00 —Илмий-оммабоп фильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 —Концерт. 19.45 — Телефильм. 20.15 — Фигурали учиш. СССР чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.30 —«Муаммолар — изланишлар — ечимлар». 24.00 —«Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — «Мексикалик». Бадиий фильм. 11.00 —«Малахит қутичасининг сирига доир». 11.30— Концерт. 12.00 — Мультфильмлар. 12.20 — Фильм-концерт. 12.55 — Болалар учун фильм. 14.05 — «Инглиз тили». 14.35— Концерт. 15.40 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Баскетбол. Европа чемпионлари кубоги. 19.25 — Футбол. Халқаро ўсмирлар турнири. 20.05 — Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 «Қонли тош». Бадиий фильм. 23.20 — Спорт кўрсатуви.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — Ўринбосарлар улғаймоқда. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — Болалар учун фильм 18.00 —Янгиликлар. 18.15 —«Ёшлик». 18.45— «Тинчлик ва бунёдкорлик программаси». 19.15 —Сўз кетидан сўз келар». 19.30 —«Ахборот». 19.45 — Концерт. 20.30 —«Ахборот». 20.50 — Концертнинг давоми. 21.30 —«Время». 22.05 — Кинокўрсатув. 23.05— Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.15 — Москва—II. 18.10 — Болалар учун кўрсатув. 18.50—Ўзбек совет адабиёти. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — «Ўқитувчи экрани». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Чизма геометрия. 21.30 — Москва-II.

11 январь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.05 —«Оила ва мактаб». 10.35 —«Здоровье». 11.20 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 11.50—Фильм-концерт. 12.40 — Телефильмлар. 15.30 — «Дунё воқеалари». 15.45 —«Мўъжизасиз мўъжизалар». 16.45 — Фигурали учиш. СССР чемпионати. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — Москва —Миннесота телекўприги. 19.55 — «Бриллиант қўл». Кинокомедия. 21.30 — «Время». 22.05— Эстрада дам олиш кўрсатуви.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ритмик гимнастика. 9.45 — «Обьектив». 10.15— «Тонгги почта». 10.45 — Футбол. Халқаро ўсмирлар турнири. 11.25 — «Буларнинг ҳаммаси у ҳақда». Бадиий фильм 12.40 — «Ерда, самода ва денгизда». 13.10 — Концерт. 13.40 —«Саёҳатчилар клуби». 14.40— Эстрада томошалари. 16.25 — Киножурнал. 16.35 —«Санъат усталари». 18.00 — «Сиз бунга қодирсиз». 18.45 — Волейбол. СССР чемпионати. 19.15 —«Дам олишни биламизми?» 19.30 — «Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар». 20.30 —«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Адабий ўқиш. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ўз еримиз». Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.05 — «Тонгги тароналар». 8.15 — «Сўз кетидан сўз келар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ёш олимлар телеклуби». 10.00 — «Кинопублицист экрани». 10.45 — Ўзбекистон спорти. 11.15 — Музикали фильм. 12.00 — «Чет эллик қиз». Бадиий фильм. 13.20 — «Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз». 14.00 — «Оналар мактаби». 14.30 — «Ер бойлигимиз». 18.05 — Мультфильмлар. 18.20 — «Ота-оналар университети». 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Хизмат кўрсатиш тармоқларининг ишини талаблар даражасига кўтарайлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 20.30 — «Ахборот». 20.55 —Музикали программа. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кўпик». Кинокомедия.

ТОШКЕНТ-II 17.55 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

12 январь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — Киножурнал. 10.25 — Спортлото. 10.35 — «Будильник». 11.05 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.05 «Тонгги почта». 12.35 — «Ўсимликлар дунёси». 13.20 — Мультфильм. 13.35 — «Музикали киоск». 14.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 15.05 — «Ералаш» 15.15 — Телеочерк. 15.55 — А. Гайдар қаҳрамонлари экранда. 16.55 — Концерт. 17.50 — Мультипликациялар ҳақида эртаклар. 2-кўрсатув. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.10 —«Халқаро панорама». 19.55 — «Олтин дарё». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.00 — Концерт. 22.55 — «Давр ва ўзим ҳақимда». 23.15 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг!» 9.15 — «Ўз еримиз». Бадиий фильм. 10.45 — Илмий-оммабоп фильм. 10.55— «Онамларнинг мактаби». 11.25— Концерт. 12.00 — Карелия телевидениесининг программаси. 12.55 — «Буларнинг ҳаммаси у ҳақда». Бадиий фильм. 2-серия. 14.10 — «Рус тили». 14.40 — «Ғолиблар». 16.00 —«Дунё ва ёшлар». 16.35 — Ҳужжатли фильм. 17.00 — «Ҳайвонот оламида». 18.00 — Футбол. Халқаро ўсмирлар турнири. 18.40 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 19.35 — Ҳужжатли фильмлар. 20.00 — «Қиш этюди». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Спорт кўрсатуви. 21.15 — «Павлово—Посадск романи ҳақида қисса». 21.30 — «Время». 22.00 — «Василий Суриков». Бадиий фильм. 23.30 — футбол. Халқаро ўсмирлар турнири.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — Врач маслаҳати. 8.10 — «Биргаликда куйлаймиз». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Фильм-концерт. 9.00 — «Время». 9.40 — «Истеъдод». 10.00 «Шахмат мактаби». 10.30 —«Қорбобо совғалари». Спектакль. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.45 — «Қувноқ стартлар». 12.45 — «Рассом хотинининг портрети». Бадиий фильм. 14.10 — Реклама. 18.05 — «Гўзаллик оламига саёҳат». 19.00 — «Партия съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Цирк». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Янги йил музикали программаси (такрорий). 21.30 — «Время». 22.00 — Концертнинг давоми.

ТОШКЕНТ-II. 15.55 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

Р — 08506 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Б.3. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12